

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра китайської філології

Кваліфікаційна робота
магістра з філології
на тему: «Функціонування науково-технічної
лексики в сучасній китайській мові»

Допущена до захисту

«_____» _____ року

Студентки групи зМкит 60-22
факультету східної та
слов'янської філології
освітньо-професійної програми
Китайська мова і друга
західноєвропейська мова,
методика навчання

Гребеник Дарини Володимирівни

Завідувач кафедри

доц. Любимова Ю. С.

Науковий керівник:

доктор філологічних наук,

проф. **Валігура О. Р.**

Київ – 2023

АНОТАЦІЯ

这项工作致力于研究现代汉语科技词汇的运用。在中国科技和科研领域迅猛发展的背景下，对这些词汇的特点的研究对语言学家和科技领域的专家都具有重要意义。

本工作分析了汉语科技词汇的结构和主要特征，包括科学、工程和技术领域中使用的术语、新词汇和其他词汇单位。研究了术语的形成和使用的特殊特点，以及它们对汉语语言的发展和科研领域中的交流产生的影响。

特别关注了外部影响，尤其是英语对汉语科技词汇的形成的影响，并分析了使用音译和字母拼音来传达外来术语的方式。

这项工作强调了学习科技词汇对中国科研和技术领域的进一步发展的重要性，并有助于理解语言变革对现代汉语的影响。研究结果对于语言学家、翻译员、教育领域的专业人士以及所有对中国语言和文化感兴趣的人都具有重要意义。

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 Теоретичні засади дослідження функціонування науково-технічної лексики в сучасній китайській мові	8
1.1 Визначення та характеристики науково-технічної лексики.....	8
1.2 Роль та значення науково-технічної лексики у сучасній китайській мові	15
1.3 Лексичні особливості науково-технічної лексики в китайській мові.....	21
1.4 Використання науково-технічної лексики в комунікації з фахівцями різних галузей знань в сучасній китайській мові.....	30
РОЗДІЛ 2. Методологія дослідження науково технічної лексики	37
2.1 Вибір текстових джерел.....	37
2.2 Створення та аналіз корпусу текстів для вивчення науково-технічної лексики	43
2.3 Використання статистичних методів для визначення частотності та розподілу термінів.....	50
2.4 Класифікація науково-технічної лексики за галузями знань	59
Висновки до другого розділу	66
РОЗДІЛ 3. Дослідження застосування науково-технічної лексики у практичних сценаріях в сучасній китайській мові.....	68
3.1 Роль науково-технічної лексики в технічній документації в сучасній китайській мові.....	68
3.2 Вплив Інтернету та глобалізації на еволюцію науково-технічної лексики	71
3.3 Еволюція та сучасні тенденції в науково-технічній лексиці	74
Висновки до третього розділу	88

Висновки	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	97

ВСТУП

Дослідження теми використання науково-технічної лексики у сучасній китайській мові має важливе значення для подальшого вдосконалення перекладацьких практик та розуміння лексичних особливостей цієї мови. Автори, які зробили свій внесок у дослідження цієї теми: О. М. Гончаренко, Л. С. Калашник, А. О. Ніколаєва та Л. Є. Азарова.

Науково-технічна лексика в сучасній китайській мові відіграє важливу роль у величезному спектрі сфер, починаючи від інженерії та медицини і закінчуючи інформаційними технологіями та природничими науками. Ця лексика є фундаментальною для передачі спеціалізованої інформації, і її правильне розуміння та використання має величезне значення для як перекладачів, так і для фахівців у різних галузях.

Дослідження авторів дозволило глибше розібратися в різних аспектах використання науково-технічної лексики, включаючи її роль у технічній документації. Важливо відзначити, що в сучасному світі інтернет та глобалізація впливають на еволюцію цієї лексики, призводячи до змін та адаптації.

Зрозуміння еволюції та сучасних тенденцій в науково-технічній лексиці допомагає краще орієнтуватися в цій галузі та вирішувати завдання, пов'язані з перекладом та комунікацією в різних галузях знань. Ці дослідження створюють основу для подальших досліджень та вдосконалення перекладацьких навичок, що є надзвичайно важливим у сучасному глобалізованому світі.

Актуальність теми зумовлена загальною спрямованістю сучасного мовознавства до аналізу лексичного складу мови загалом, та окремих термінологічних систем зокрема.

Метою дослідження є аналіз функціонування науково-технічної лексики в сучасній китайській мові з метою розкриття особливостей її використання, структури та впливу на наукову комунікацію та переклад.

Завдання дослідження:

- Проаналізувати основні теоретичні концепції:

- Розкрити поняття та означення науково-технічної лексики.
- Вивчити процеси формування та еволюції науково-технічних термінів у китайській мові.
- Дослідити особливості вживання науково-технічної лексики:
- Вивчити специфіку галузевої лексики в різних сферах науки та техніки.
- Проаналізувати використання науково-технічних термінів у наукових та технічних текстах.

Предметом дослідження є функціонування науково-технічної лексики в сучасній китайській мові.

Об'єктом дослідження є науково-технічна лексика в сучасній китайській мові.

У ході дослідження нами було використано такі **наукові методи**: *описовий метод* для опису та загальної характеристики термінології; *метод суцільної вибірки*, що передбачає добір термінів з китайських словників для укладання реєстру термінології сучасної китайської мови; *аналіз дефініцій*, що сприяє визначенню понятійного змісту терміна, який містить низку необхідних ознак для розкриття його сенсу; *компонентний аналіз* для розкладення на найменші значущі частини для з'ясування структури та значення термінології сучасної китайської мови.

Наукова новизна: полягає в тому, що: дослідження цього аспекту може виявити унікальні особливості китайського сприйняття та асиміляції іноземних слів; вивчення функціонування науково-технічної лексики в китайській мові може вказати на важливість китайської мови у світовому науковому співтоваристві та її роль у глобальному обміні знаннями.

Практичне значення роботи полягає у тому, що отримані в роботі результати є внеском до вивчення такої галузі як науково-технічної лексики в сучасній китайській мові. Крім того, результати пропонованого дослідження можна використовувати у викладанні таких дисциплін навчального плану: “Китайська мова”, “Основи теорії і практики перекладу китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”, “Практичний курс перекладу (китайська мова і українська мова)”, а також у викладанні спецкурсу сучасної китайської мови тощо.

Матеріал дослідження: стали 295 терміна, які було дібрано методом суцільної вибірки з п'яти одномовних, двомовних, тлумачних, енциклопедичних словників китайської мови: "Hanyu Da Cidian" (漢語大詞典) "Xinhua Zidian" (新华字典) "Cihai" (辭海) "ABC Chinese-English Dictionary" "Yiwen Leiju" (逸文類聚)

Апробація результатів дослідження здійснено на Міжнародній науково-практичній конференції "AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ" (25 травня, 2022 року), за результатами якої надруковано тези доповіді.

Обсяг та структура роботи: робота поділена на три розділи, загальною кількістю 91 сторінку, завершується висновками та списком використаних джерел.

Список використаної літератури становить – 51 джерел, з них 23 – іноземними мовами (китайська, англійська).

У першому розділі детально розглянуто поняття науково-технічної лексики та її основні характеристики. Приділено увагу специфічним лексичним особливостям цієї лексики в китайській мові. Вивчається як ця лексика використовується у спілкуванні з фахівцями з різних галузей науки та техніки.

У другому розділі описано методи вибору текстових джерел для аналізу. Розглянуто методи створення та аналізу текстового корпусу для дослідження лексики. Розглянуто методи класифікації цієї лексики залежно від галузі знань.

У третьому розділі розглядається вивчення важливості цієї лексики у технічних документах. Розгляд впливу Інтернету та глобалізації на розвиток цієї лексики. Дослідження історичного розвитку та сучасних тенденцій у використанні цієї лексики

РОЗДІЛ 1 Теоретичні засади дослідження функціонування науково-технічної лексики в сучасній китайській мові

1.1 Визначення та характеристики науково-технічної лексики

Науково-технічна лексика є ключовою складовою мовного арсеналу, в якій відображаються здобутки науки, технології та інновацій. Вона відіграє роль спеціалізованого інструменту для точного та однозначного вираження наукових, технічних та інженерних понять. Науково-технічна лексика включає в себе спеціальні терміни, вирази та фразеологізми, які використовуються для опису явищ, процесів, концепцій та технічних аспектів у різних наукових та технічних галузях.

Науково-технічна термінологічна лексика, раніше розглядана як складова периферійної частини загальної літературної мови, нині активно займає ключові позиції в цій мові. Це не випадково, і вчені, такі як І. К. Білодід, М. А. Жовтобрюх, А. П. Даниленко, Л. О. Симоненко, А. В. Крижанівська, Т. І. Панько, І. М. Кочан, і інші, приділяють свої дослідження проблемам термінології.

Вивчення цих проблем вимагає використання діалектичного підходу для їх вирішення.

Вчені вважають, що навіть у випадку упорядкування та стандартизації термінологічних систем не можна повністю усунути спонтанні процеси їх розвитку, оскільки упорядковане завжди буде доповнюватися та витіснятися новим упорядкованим. Таким чином, немає підстав сподіватися, що на шляху удосконалення термінології на деякий час будуть абсолютно відсутні недоліки та асистемні явища. Деякі дослідники, такі як Самусенко, О. М. та Калашник Л. С., підкреслюють, що для вирішення проблем упорядкування терміносистеми слід починати з розуміння основних тенденцій її історичної еволюції. (Самусенко 2018; Калашник 2007).

Деякі вчені, серед яких А. В. Костюк (Костюк 2014) вважає, що вивчення лінгвістичних аспектів термінології розширює можливості розуміння загальних

закономірностей еволюції мови. І. І. Ковалик, Г. П. Мацюк, В. П. Даниленко (Ковалик 1969; Панько, Качан, Мацюк. 1994) підкреслює, що термінологія входить до лексики наукової мови і представляє собою самостійну, функціонально визначену групу загальнонаукової мови. Він визначає природним середовищем термінології самостійний функціональний варіант загальної літературної мови, який називається мовою науки. За словами вчених, лексика мови науки включає три рівні: загальноповсякденну, загальнонаукову і термінологічну лексику. Важливою проблемою в дослідженні термінології є також визначення її основного поняття – терміна. Так, Калашник Л. С. стверджує, що термін – це слово (чи словосполучення), мовний знак якого пов'язаний з відповідним поняттям у системі понять певної галузі науки чи техніки. (Калашник 2007).

Характеристики науково-технічної лексики:

Специфічність та точність науково-технічної лексики

Однією з ключових і невід'ємних характеристик науково-технічної лексики є її специфічність та неймовірна точність. В сучасному світі, де наука та технології стають все більше складними та глибоко спеціалізованими, важливо мати спеціалізований мовний інструментарій, який здатен відобразити докладні та точні поняття, що лежать в основі сучасних наукових та технічних досягнень (Ситник., 2021).

Ця специфічність полягає в тому, що терміни та вирази, які використовуються у науково-технічній лексиці, мають чітке та вузьке спеціалізоване значення, яке відображає конкретну ідею, явище або процес. Наприклад, терміни в біології, фізиці, інформатиці чи будь-якій іншій галузі мають специфічні визначення, які точно відображають їхню сутність. Це дозволяє виключити можливість розбіжностей та двозначності в розумінні.

Специфічність науково-технічної лексики також проявляється у вузькому спектрі вживання та обмеженій сфері дії. Велика кількість термінів є унікальними для конкретних наукових галузей або технічних областей. Це створює мовну платформу для точного висловлення концепцій, яка розуміється та інтерпретується в межах фахової спільноти.

Точність науково-технічної лексики визначається не лише специфічністю термінів, а й їхнім виразним семантичним змістом. Кожен термін чи вираз має власне, чітко окреслене значення, яке не допускає місця для тлумачень або різних трактувань. Це особливо важливо в контексті наукової комунікації, де інтерпретаційна неоднозначність може призвести до неправильного розуміння чи навіть помилок в передачі інформації.

Специфічність та точність науково-технічної лексики створюють мовну платформу, яка допомагає науковцям, інженерам, фахівцям та всім, хто працює у сфері науки та технологій, точно та ефективно висловлювати свої думки, дослідження та ідеї. Вона є необхідним інструментом для розвитку сучасних технологій, сприяє розумінню складних наукових концепцій та спрощує передачу знань від покоління до покоління.

Запозичення та трансляція в науково-технічній лексиці

Сучасна науково-технічна лексика є живою та постійно розвиваючоюся сутністю, в якій багато термінів та виразів мають своє коріння у великому різноманітті мов та культур. Це явище, відоме як запозичення, є невід'ємною частиною розвитку науково-технічної термінології та визначає широкий спектр викликів та можливостей для дослідників, перекладачів та фахівців.

Запозичення в науково-технічній лексиці відбувається, коли термін чи вираз імпортується з іншої мови для позначення нового або існуючого поняття, яке може бути відсутнє в мові. Це може бути необхідно через те, що іншомовна лексика може точніше передати відповідне поняття або є стандартною вже у світовій спільноті. Наприклад, багато наукових термінів в астрономії походять з латинської мови. Трансляція, з іншого боку, означає власне переклад терміна або виразу з однієї мови на іншу. Оскільки науково-технічна лексика має точне та специфічне значення, правильний переклад є важливим завданням для збереження семантики та коректного розуміння термінів у новому мовному контексті.

Запозичення та трансляція може бути викликом через те, що мовні та культурні особливості можуть вплинути на адекватність перекладу. Деякі терміни можуть мати глибоке культурне значення у вихідній мові, яке може бути важко відтворити в іншій

мові. Крім того, іншомовні терміни можуть мати відтінки семантики, які не мають точного еквіваленту в іншій мові.

Забезпечити адекватний переклад та збереження семантики в новому мовному середовищі є завданням, яке вимагає від перекладачів глибокого розуміння не лише термінів, а й контексту, в якому вони використовуються. Також важливо забезпечити збереження специфічності термінів, адже точність та ясність є ключовими для науково-технічного спілкування.

У сучасному світі, де наукові та технічні досягнення стають все більше глобальними, важливо розробляти стратегії для успішного використання запозичень та трансляції в науковій комунікації. Це може включати в себе стандартизацію термінів, розробку мовних довідників та дослідження кращих практик перекладу.

Розвиток та зміни науково-технічної лексики в контексті технологічного розвитку

Науково-технічна лексика є невід'ємною частиною динамічного процесу технологічного розвитку та наукових досягнень. Сучасний світ рухається вперед зі швидкістю світла, завдяки сталим відкриттям та інноваціям у різних наукових галузях. Цей рух упевнено відбивається в розвитку та змінах в науково-технічній лексиці.

З технологічним розвитком та появою нових наукових підходів з'являються нові терміни та вирази. Інновації в технологіях, нові дослідження та відкриття в науці створюють потребу у нових спеціалізованих словах для точного вираження нових явищ та концепцій. Наприклад, з появою штучного інтелекту виникають нові терміни, які відображають сучасні тенденції у цій області, такі як "нейронні мережі", "глибоке навчання" та "автономні системи".

Науково-технічна лексика постійно розширюється та еволюціонує, адаптуючись до нових реалій та реалізуючи в собі передові досягнення. Ця еволюція може включати розширення значення вже існуючих термінів, появу або зміну синонімів, а також перерозподіл акцентів в термінологічних системах.

Постійне оновлення лексики є ключовим для відображення актуальних тенденцій та досягнень у науці та технологіях. Іноді для вираження нових понять вже

існуючі терміни можуть бути адаптовані або розширені. Наприклад, термін "клонування" спочатку асоціювався з біологією, але з появою різних видів клонування в інших галузях, таких як програмування або технічні системи, його значення розширилося.

Цей процес розвитку та змін в науково-технічній лексиці відображає сучасні тенденції та досягнення у різних галузях. Він не лише допомагає науковцям та фахівцям точно висловлювати свої думки та дослідження, але й створює мовний контекст для взаєморозуміння у глобальному науковому співтоваристві. (Калашник 2010)

Усі ці елементи допомагають науковій та технічній спільноті підтримувати актуальність, адаптуватись до нових викликів та рухатись вперед. Розвиток та зміни в науково-технічній лексиці є відображенням живого характеру наукового та технологічного прогресу, який допомагає суспільству досягати нових горизонтів знання та інновацій.

Науково-технічна лексика в сучасному світі – це складна та динамічна система, яка відображає глибокі знання та досягнення у різних галузях науки та техніки. Однією з ключових характеристик цієї лексики є її організація в системах, які забезпечують логічну структуру, сполучення та взаємодію між термінами.

Терміни науково-технічної лексики організовані у спеціалізовані термінологічні системи. Це означає, що велика кількість спеціалізованих термінів впорядкована відповідно до їхньої тематичної належності та відношень. Такі системи допомагають вченим, інженерам, фахівцям та перекладачам систематизувати та швидко знаходити відповідні терміни для точного та чіткого висловлювання.

Ці системи можуть включати ієрархічні структури. Терміни розподіляються від загальних до конкретних, утворюючи ієрархію понять. Наприклад, термін "транспорт" може бути загальною категорією, під якою розміщуються більш конкретні терміни, такі як "автомобіль", "літак", "залізниця" тощо. Це дозволяє систематизувати знання та виражати їхню ієрархічну природу.

Синонімічні відносини також можуть бути важливим аспектом організації термінологічної системи. Вони виникають, коли різні терміни вживаються для

позначення одного й того ж поняття. Наприклад, в технічних галузях можуть існувати кілька термінів для позначення одного концепту або процесу, що дозволяє вибрати найбільш відповідний термін залежно від контексту.

Взаємозв'язки між термінами також є важливою частиною організації науково-технічної лексики. Терміни можуть мати стосунки між собою, які вказують на їхні взаємозалежності, послідовність або обмін інформацією. Наприклад, у програмуванні можуть існувати терміни, які вказують на відношення між функціями, об'єктами чи класами. (Chao Yuan Ren 1968).

Організація в системах науково-технічної лексики сприяє систематизації знань та полегшує спілкування між фахівцями з різних галузей. Ця організація допомагає зрозуміти взаємозв'язки між термінами, спрощує процес навчання та досліджень та підтримує уніфікацію термінології.

Вплив науково-технічної лексики на комунікацію

Науково-технічна лексика має значущий вплив на комунікацію у наукових та технічних галузях. Вона відіграє ключову роль у забезпеченні ясності, точності та ефективності спілкування між науковцями, фахівцями та відповідними галузями. Ця лексика створює мовний інструментарій для висловлювання складних ідей, концепцій та досліджень, який допомагає зрозуміло передавати знання та дослідницьку інформацію.

Науково-технічна лексика дозволяє науковцям та фахівцям взаєморозуміло спілкуватися у своїх галузях. У сучасному світі, де наука та технології стають все більше спеціалізованими та складними, спілкування між вченими та фахівцями з різних галузей стає вельми важливим. Використання точних та специфічних термінів допомагає уникнути непорозумінь та недорозумінь, які можуть виникнути через неоднозначність загальних слів.

Вона створює основу для точних та вичерпних описів, які є ключовими для передачі знань та дослідницької інформації. Вченим та фахівцям важливо точно передавати свої думки, дослідження та відкриття, і науково-технічна лексика надає їм засоби для цього. Терміни та вирази, що мають вузьку спеціалізацію та точне визначення, допомагають уникнути двозначності та недоречностей у вираженні.

Ця лексика сприяє розвитку глибокого розуміння та аналізу у складних наукових та технічних питаннях. Вона дозволяє фахівцям більш детально та точно обговорювати концепції, проводити критичний аналіз та дискусії, а також розробляти нові теорії та підходи.

Крім того, науково-технічна лексика є основою для наукової комунікації та обміну знаннями. Вона допомагає створювати спільну мову, яку розуміють вчені та фахівці з різних країн та культур. Це важливо в епоху глобалізації, коли співпраця між науковцями з різних країн стає все поширенішою.

У підсумку, науково-технічна лексика впливає на комунікацію, роблячи її більш ефективною та зрозумілою в спеціалізованих галузях. Вона є основою для передачі знань, обміну дослідницькою інформацією та сприяє розвитку науки та технологій.

Вплив на переклад науково-технічних текстів

Переклад науково-технічних текстів є складним завданням, яке має великий вплив на передачу точної та вичерпної інформації між мовами. Особливо важливий цей аспект у вимірюваннях наукових та технічних текстів, де невірний переклад може призвести до недорозумінь, неправильних тлумачень та втрати семантики.

Важливо забезпечити адекватний переклад термінів, зберігаючи їхню семантику та контекст. Терміни науково-технічної лексики мають специфічне значення та вузьку спеціалізацію, тому точність їхнього перекладу є надзвичайно важливою. Перекладачі повинні зрозуміти не лише лексичне значення термінів, але й їхню взаємодію з іншими термінами та контекстом, в якому вони вживаються (Li 1981).

Переклад науково-технічної лексики може бути викликом через відсутність точних еквівалентів у інших мовах. Багато термінів та понять, які існують у одній мові, можуть бути абсолютно новими або не містити адекватного еквівалента в іншій мові. Це особливо стосується термінології, пов'язаної з сучасними технологіями, науковими відкриттями та інноваціями.

Перекладачам доводиться сталкиватися з викликами відтворення специфічних термінів у новому мовному контексті. Це може включати пошук найбільш адекватних

аналогів, створення нових термінів за необхідності, а також забезпечення того, щоб переклад не втратив точності і семантики оригіналу.

Правильний переклад науково-технічної лексики вимагає від перекладачів глибокого розуміння термінології та контексту, а також вміння враховувати відтінки значень. Вони повинні бути здатні виявляти подібності та різниці між мовами, враховувати особливості сприйняття термінів в різних культурах та забезпечити, щоб семантика та структура термінів в перекладі були максимально точними та зрозумілими.

У цілому, вплив науково-технічної лексики на переклад полягає у створенні точного мовного мосту між різними мовами, що допомагає зберегти інтегритет та значення тексту, сприяючи ефективному обміну знаннями та інформацією між різними культурами та галузями.

1.2 Роль та значення науково-технічної лексики у сучасній китайській мові

Науково-технічна лексика в сучасній китайській мові відіграє важливу роль у розвитку наукового й технологічного секторів Китаю, сприяє глибокому розумінню інновацій та передачі знань. Розвиток та використання науково-технічної лексики має ключове значення для подальшого прогресу країни та її інтеграції у глобальну науково-технічну спільноту.

1. Сприяння інноваціям та науковому розвитку через науково-технічну лексику

Високий рівень науково-технічної лексики в сучасній китайській мові відіграє важливу роль у сприянні інноваціям та науковому розвитку в Китаї. Це не тільки забезпечує точне і чітке висловлення ідей, але й впливає на процеси досліджень, обміну знаннями та підвищує якість наукових публікацій. Важливість науково-технічної лексики в цьому контексті важко переоцінити. (Гончаренко 2015).

Висловлення ідей та досліджень точно та чітко: Науковці, інженери та дослідники в сучасному Китаї активно застосовують науково-технічну лексику, щоб точно та чітко виразити свої думки, ідеї та результати досліджень. Це допомагає

уникнути невірних тлумачень, розбіжностей у розумінні та недорозумінь між науковцями, а також підвищує зрозумілість та об'єктивність передаваної інформації.

Підвищення якості наукових публікацій: Використання науково-технічної лексики в наукових публікаціях допомагає створити більш вичерпні, точні та деталізовані описи досліджень та відкриттів. Це сприяє підвищенню наукової різноманітності та поглибленню розуміння у різних галузях знання. (Ярхо 2010).

Збільшення обміну знаннями: Вільне володіння науково-технічною лексикою сприяє збільшенню обміну знаннями між науковцями, які діють у різних галузях та областях. Завдяки однозначному та чіткому виразу своїх думок, вчені можуть легше зрозуміти та аналізувати дослідження колег, що, в свою чергу, сприяє інноваційному мисленню та розвитку.

Підвищення наукового розвитку в Китаї: Розвиток науково-технічної лексики відображає зростання рівня наукового розвитку в Китаї. Наявність точної термінології та здатність ефективно нею користуватися сприяє розкриттю нових знань, розвитку нових технологій та досягненню передових наукових результатів.

Взаємодія з міжнародною спільнотою: Високий рівень науково-технічної лексики полегшує взаємодію китайських науковців з колегами з інших країн. Це допомагає зміцнювати міжнародні наукові зв'язки, обмінюватися досвідом та інноваціями, що збагачує наукову діяльність в Китаї.

2. Підтримка технологічного прогресу через науково-технічну лексику

Сучасна китайська мова відіграє важливу роль у підтримці технологічного прогресу та інноваційного розвитку в Китаї завдяки насиченості спеціалізованими термінами, пов'язаними зі сучасними технологіями. Ця різноманітна лексика не лише відображає широкий спектр технологічних досягнень, а й сприяє глибокому розумінню та ефективному обміну знаннями в цій сфері. (Swales 1990).

Технологічний лексикон сучасної китайської мови охоплює різні аспекти інновацій та технічного розвитку, включаючи такі сфери, як штучний інтелект, блокчейн, кібербезпека, нанотехнології, робототехніка, аерокосмічні технології та багато інших. Ця різноманітність допомагає фахівцям та вченим ефективно спілкуватися щодо новітніх розробок, досліджень та відкриттів у своїх галузях.

Використання спеціалізованої термінології відіграє важливу роль у зміцненні співпраці та обміну досвідом між фахівцями та науковцями. Якщо спеціалісти можуть ефективно спілкуватися стосовно новітніх технологічних рішень, це сприяє більш оперативному розповсюдженню знань та дослідницьких результатів. Високий рівень технічної лексики допомагає створити сприятливий ґрунт для обговорення важливих питань, таких як ефективність нових технологій, ризики кібербезпеки, етичні аспекти штучного інтелекту тощо.

Постійне оновлення технічної лексики відображає актуальні тенденції в галузі інновацій та допомагає зберегти гнучкість в спілкуванні. Такі поняття, як "інтернет речей" або "віртуальна реальність", стають не лише реальністю, але і невід'ємною частиною мови, що дозволяє вченим та фахівцям швидко обмінюватися інформацією та розробляти нові підходи.

Спеціалізована термінологія також збагачує освіту та навчання. Молоді науковці та студенти, що оволодівають цією лексикою, стають більш конкурентоспроможними на ринку праці та готовими до вирішення сучасних викликів у галузі технологій та науки (Leech 1983).

3. Полегшення міжнародного спілкування через науково-технічну лексику

Процес інтеграції Китаю в глобальну наукову та технічну спільноту прискорився в останні десятиліття, і науково-технічна лексика грає ключову роль у сприянні ефективному міжнародному спілкуванню та обміну знаннями. Наявність відповідної термінології допомагає китайським науковцям впевнено спілкуватися з колегами з інших країн, зміцнювати наукові зв'язки та збільшувати свій внесок у глобальний науковий процес.

Основні аспекти полегшення міжнародного спілкування через науково-технічну лексику:

1. Взаєморозуміння: Міжнародне спілкування в наукових колах передбачає обмін ідеями, результатами досліджень та експертизою. Наявність відповідної термінології допомагає запобігти непорозумінням, невірним інтерпретаціям та розбіжностям у розумінні ключових понять, що забезпечує якісне та продуктивне спілкування між науковцями різних країн.

2. Обмін знаннями: Китайські науковці активно обмінюються своїми дослідженнями та знаннями з колегами з усього світу. Володіння науково-технічною лексикою допомагає розкрити суть досліджень та інновацій, подати їх у вигляді, зрозумілому для інших, і здійснити переклад складних концепцій на інші мови.

3. Вивчення нових технологій та методів: Наявність відповідної термінології дозволяє китайським науковцям вивчати та адаптувати нові технології та методи, розроблені в інших країнах. Це допомагає сприяти інноваціям, адаптації до сучасних викликів та розвитку власних наукових напрямків.

4. Зміцнення міжнародних зв'язків: Володіння науково-технічною лексикою відкриває можливості для активної участі в міжнародних наукових конференціях, семінарах, проектах та програмах співпраці. Це сприяє зміцненню зв'язків з іншими країнами та обміну культурними та інтелектуальними цінностями.

5. Підвищення конкурентоспроможності: Володіння міжнародною науково-технічною лексикою робить китайських науковців більш конкурентоспроможними на міжнародній арені. Вони можуть легше взаємодіяти зі світовою науковою спільнотою, залучати міжнародних колег до спільних проектів та сприяти обміну знаннями та досвідом.

4. Підтримка освіти та навчання через науково-технічну лексику

Науково-технічна лексика відіграє критичну роль у підтримці освітнього процесу та навчанні в Китаї, допомагаючи студентам, майбутнім фахівцям та науковцям засвоювати складні концепції, розуміти технічні та наукові аспекти своїх галузей та розвивати професійну компетентність.

Основні аспекти підтримки освіти та навчання через науково-технічну лексику:

1. Засвоєння понять: Вивчення науково-технічної лексики допомагає студентам засвоювати ключові поняття та терміни, які є основою для подальшого навчання та розуміння глибинних аспектів галузі. Це сприяє побудові міцної теоретичної бази та розвитку критичного мислення. (Li Ch 1981).

2. Точність та уникнення недорозумінь: Використання науково-технічної лексики допомагає уникнути недорозумінь та неправильних тлумачень понять.

Студенти вивчають точні терміни та вчаться правильно використовувати їх для опису концепцій, які можуть бути важкими для розуміння.

3. Підготовка до професійної діяльності: Наявність науково-технічної лексики допомагає студентам підготуватися до майбутньої професійної діяльності в технічних, наукових та інноваційних галузях. Вони вчаться спілкуватися відповідно до стандартів та практик галузі, що робить їх більш конкурентоспроможними на ринку праці.

4. Вивчення новітніх технологій та досліджень: Високий рівень науково-технічної лексики допомагає студентам вивчати новітні технології, дослідження та інноваційні рішення у своїй галузі. Вони можуть ознайомитися з актуальними публікаціями, науковими статтями та використовувати їх у своїй навчальній та дослідницькій роботі.

5. Розвиток наукового мислення: Вивчення науково-технічної лексики сприяє розвитку аналітичного та наукового мислення у студентів. Вони навчаються розбиратися в складних технічних або наукових поняттях, проводити дослідження та аналізувати результати.

6. Взаємодія з колегами та науковцями інших країн: Володіння науково-технічною лексикою сприяє підвищенню ефективності комунікації з колегами та науковцями інших країн. Студенти можуть брати участь у міжнародних дослідницьких проектах, конференціях та обмінних програмах, зміцнюючи свої міжнародні зв'язки.

5. Посилення конкурентоспроможності через науково-технічну лексику

Наявність міцної науково-технічної лексики грає важливу роль у зміцненні конкурентоспроможності китайських спеціалістів та науковців на міжнародній арені. Володіння цією лексикою надає їм перевагу, яка сприяє більшому визнанню, популярності та впливу в глобальному науковому співтоваристві. (Шевченко 2011).

Основні аспекти посилення конкурентоспроможності через науково-технічну лексику:

1. Висока якість публікацій та досліджень: Китайські науковці та спеціалісти, які володіють науково-технічною лексикою, здатні створювати високоякісні

публікації та дослідження. Використання точних термінів допомагає уникнути неоднозначностей та непорозумінь у текстах, роблячи їх більш зрозумілими та переконливими.

2. Збільшення впливу та рейтингу: Спеціалісти та науковці, які володіють науково-технічною лексикою, здатні впливати на розвиток своєї галузі, активно долучатися до дискусій та вносити вагомий вклад. Їхні думки та дослідження отримують більше уваги, що підвищує їхній рейтинг та авторитет у глобальному науковому співтоваристві.

3. Залучення міжнародних можливостей: Китайські науковці, які володіють науково-технічною лексикою, можуть активно брати участь у міжнародних дослідницьких проектах, конференціях та обмінних програмах. Їхні знання та експертиза є цінними ресурсами для співпраці з науковцями з інших країн.

4. Більш ефективне спілкування: Володіння науково-технічною лексикою допомагає науковцям та спеціалістам ефективно спілкуватися з колегами та партнерами з інших країн. Це підвищує якість обговорення, сприяє обміну знаннями та спільним дослідженням.

5. Розробка та впровадження інновацій: Китайські науковці, які володіють науково-технічною лексикою, здатні більш ефективно працювати над інноваційними проектами та дослідженнями. Вони можуть розробляти нові ідеї та технології, а також успішно впроваджувати їх на практиці.

6. Залучення уваги до регіональних ініціатив: Китай здійснює ряд регіональних ініціатив, які ставлять перед собою амбітні цілі у розвитку технологій та науки. Китайські науковці, володіючи науково-технічною лексикою, можуть бути лідерами цих ініціатив, привертаючи увагу та підтримку від міжнародних партнерів (Чабаненко 2004).

Висока якість науково-технічної лексики робить китайських спеціалістів та науковців більш впливовими та видатними у глобальному контексті. Їхні дослідження, публікації та інновації здатні отримувати більше уваги й визнання в світовому науковому співтоваристві, що сприяє зміцненню їхньої конкурентоспроможності та впливу.

1.3 Лексичні особливості науково-технічної лексики в китайській мові

Науково-технічна лексика в китайській мові має свої особливості, які відображають специфіку культури, історії та розвитку науки й технологій в Китаї. Деякі з лексичних особливостей включають:

1. Каліграфічна природа науково-технічної лексики в китайській мові

Каліграфічна природа китайської мови глибоко впливає на формування та структуру науково-технічної лексики. Ієрогліфічна писемність китайської мови відзначається не лише своєрідним способом передачі інформації, але й важливим культурним значенням, що впливає на спосіб створення та розуміння термінів у науково-технічному контексті. (Ситник 2020).

Семантичний багаж ієрогліфів:

Кожен ієрогліф в китайській писемності має свій унікальний семантичний компонент, який вказує на його значення. В науково-технічній лексиці це дає змогу створювати терміни, які мають глибокий сенс та визначеність. Комбінація ієрогліфів дозволяє створювати слова зі значеннями, що точно відображають концепції та ідеї в різних наукових та технічних областях.

Складність та точність термінів:

Каліграфічна природа китайської мови відображається у складності структури багатьох ієрогліфів, яка вимагає від спільноти великої кількості символів для передачі різних понять. У науково-технічній лексиці це може призвести до створення термінів, які поєднують різні ієрогліфи для передачі специфічних понять та ідей. Такі складні терміни можуть мати багато різних варіантів тлумачень, що вимагає від читача глибокого розуміння контексту та семантики.

Культурна глибина:

Каліграфічна природа ієрогліфів несе у собі багато культурних аспектів та асоціацій. У науково-технічній лексиці це може призвести до використання термінів,

які мають глибокий культурний зв'язок і виражають традиційні цінності або філософські погляди.

Виразність і гнучкість:

Каліграфічна природа ієрогліфів надає науково-технічній лексиці виразність та гнучкість. Це дозволяє створювати нові терміни та поєднувати їхні складові частини для передачі більш точних або специфічних понять.

Зведення до суті:

У вигляді ієрогліфів терміни можуть бути зведені до їхньої суті, що допомагає уникнути надмірної деталізації та виокремити основні поняття.

2. Комбінація слів у науково-технічній лексиці китайської мови: точність та уникнення неоднозначностей

У науково-технічній лексиці китайської мови використання складних комбінацій слів є важливим засобом для точного та чіткого вираження складних наукових та технічних концепцій. Цей підхід допомагає уникнути недорозуміння, неоднозначностей та забезпечити високу якість комунікації в галузях з високим рівнем спеціалізації.

Точність та специфікація:

Складні комбінації слів дозволяють точно та детально описувати складні концепції та процеси. Це особливо важливо в науках та технологіях, де малі нюанси можуть мати велике значення. Наприклад, у галузі медицини використання точних комбінацій слів допомагає уникнути плутанини та неправильного розуміння термінів, що може вплинути на лікування пацієнта.

Виразність та передача складних концепцій:

Складні комбінації слів дозволяють передати складні наукові або технічні концепції, які не завжди можна виразити одним словом. Наприклад, в галузі інформатики використання комбінацій слів дозволяє точно описати алгоритми, структури даних та програмні проекти.

Уникнення неоднозначностей:

Складні комбінації слів допомагають уникнути неоднозначностей, які можуть виникнути при використанні одного слова для передачі різних понять. Велика

кількість ієрогліфів у китайській мові дозволяє підібрати комбінацію слів, яка відображає конкретний аспект поняття.

Підтримка спеціалізації:

Спеціалізовані галузі науки та техніки часто мають свою унікальну термінологію. Складні комбінації слів допомагають точно передавати цю специфіку та забезпечити зрозумілість для фахівців у даній галузі.

3. Використання технічних висловів та аббревіатур у китайській науково-технічній лексиці

Використання технічних висловів та аббревіатур є невід'ємною частиною науково-технічної лексики китайської мови, особливо в контексті науки, інженерії та технологій. Цей підхід допомагає ефективно спілкуватися щодо конкретних технічних аспектів, зберігаючи при цьому час та уникнення зайвого дублювання інформації.

Технічна точність та конкретність:

Використання технічних висловів та аббревіатур допомагає досягти точності та конкретності у виразі ідей. Такі терміни дозволяють уникнути зайвого пояснення і передати точну сутність концепції. Наприклад, аббревіатура "DNA" (дезоксирибонуклеїнова кислота) миттєво вказує на конкретний біохімічний термін.

Ефективність та спрощення комунікації:

Використання аббревіатур дозволяє скоротити довгі та складні технічні терміни, що полегшує комунікацію та робить її більш ефективною. Короткі та зрозумілі аббревіатури можуть швидко вказати на те, що мається на увазі, зменшуючи кількість вживаних слів.

Зменшення дублювання:

Використання технічних аббревіатур допомагає уникнути надмірного дублювання термінів у тексті. Наприклад, у науковому дослідженні, де один термін може використовуватися багато разів, використання аббревіатур дозволяє зберегти час та простір на сторінці.

Спеціалізований фаховий контекст:

Технічні вислови та аббревіатури часто є частиною спеціалізованої термінології у певних галузях науки та техніки. Вони дозволяють фахівцям спілкуватися внутрішньою мовою, розуміючи одне одного без додаткових пояснень.

Важливість розуміння контексту:

Використання аббревіатур може також вимагати від читачів глибокого розуміння контексту, особливо коли речеться про технічні документи чи наукові публікації. Вірне розуміння аббревіатур забезпечує точність та правильність сприйняття інформації.

4. Конкретність та точність науково-технічної лексики в китайській мові: гарантія чіткості та відсутності розбіжностей

Виокремлення конкретності та точності в науково-технічній лексиці китайської мови є ключовим аспектом, що визначає її унікальність та цінність у передачі специфічних понять, ідей та даних. Цей підхід допомагає досягти зрозумілості, уникнення неоднозначностей та створення єдиного розуміння між співрозмовниками.

Виключення неоднозначностей:

Важливим аспектом науково-технічної лексики є уникнення двозначності та багатозначності в розумінні. Кожен термін в цій лексиці має чітке та специфічне значення, яке не залишає місця для інтерпретації або розбіжностей.

Точне визначення:

Кожен науковий або технічний термін у китайській мові має точне та чітке визначення, яке відображає його специфічний семантичний зміст. Це сприяє уникненню плутанини та неправильного розуміння, забезпечуючи однозначне тлумачення понять.

Використання специфічних термінів:

У науково-технічній лексиці часто використовуються специфічні терміни, які точно передають особливості об'єктів, процесів чи явищ. Це допомагає відділити одну концепцію від іншої та уникнути заміни схожих термінів.

Підтримка спеціалізованої комунікації:

Науково-технічна лексика нерідко використовується для спеціалізованої комунікації між фахівцями та дослідниками. Точність та конкретність термінів

забезпечує можливість точного обміну інформацією у галузях з високою спеціалізацією.

Забезпечення відсутності розбіжностей:

Конкретність та точність у науково-технічній лексиці допомагають уникнути можливості розбіжностей в розумінні між співрозмовниками. Кожен термін має жорстке, визначене значення, що допомагає забезпечити єдність тлумачення.

5. Використання історичних термінів у науково-технічній лексиці китайської мови: зв'язок із спадщиною та розвитком знань

Включення історичних термінів у науково-технічну лексику китайської мови має глибокий зміст і відображає багатовікову спадщину та еволюцію знань у Китаї. Цей аспект додає цінність та глибину до комунікації в наукових та технічних галузях.

Зв'язок із історією та культурою:

Включення історичних термінів допомагає відтворити зв'язок з минулим і показати, як еволюція знань відображається у сучасній науці та техніці. Це сприяє розумінню того, як давні відкриття впливають на сучасні дослідження та розвиток.

Підкреслення цінності знань:

Використання історичних термінів вказує на те, що знання в Китаї має глибокі коріння та цінність. Це нагадує про те, що сучасні досягнення базуються на відкриттях та дослідженнях попередніх поколінь.

Показник еволюції знань:

Використання історичних термінів в науково-технічній лексиці показує, як знання розвивалося та змінювалося з часом. Це може вказувати на те, які етапи розвитку допомогли досягти сучасних досягнень.

Підтримка традиційних цінностей:

Включення історичних термінів може також підкреслити важливість традиційних цінностей та знань в сучасному контексті. Це може відобразити глибоке повагу до історії та культурної спадщини.

6. Запозичення та трансляція термінів у китайській науково-технічній лексиці: взаємодія з іншими мовами для розширення знань

Запозичення та трансляція термінів є невід'ємною складовою науково-технічної лексики китайської мови, яка активно взаємодіє з іншими мовами, особливо англійською, для розширення своєї термінології та виразності.

Глобалізація науки та техніки:

Запозичення та трансляція термінів свідчать про глобальний характер науково-технічного співтовариства. Китайська мова адаптується до відомостей та досягнень, які походять з різних країн, відображаючи глобальний характер наукових досліджень та технологій.

Розширення термінології:

Запозичення термінів з англійської та інших мов допомагає розширити термінологічний арсенал у китайській науково-технічній лексиці. Це особливо важливо у сферах, де існує багато нових понять та технологічних відкриттів.

Створення нових сполучень та виразів:

Запозичені терміни можуть бути комбіновані зі звичайними китайськими словами для створення нових сполучень та виразів, які точно передають складні наукові та технічні концепції.

Точний переклад:

Трансляція термінів з інших мов, особливо англійської, вимагає точного та адекватного перекладу. Це може бути викликом, оскільки потрібно не тільки передати семантику, а й забезпечити зрозумілість в новому лінгвістичному контексті.

Посилення співпраці та обміну:

Запозичення термінів сприяє співпраці та обміну з іншими країнами у сфері науки та техніки. Це допомагає збільшити обсяг інформації та знань, які доступні для китайських дослідників та фахівців.

7. Ієрархічність у науково-технічній лексиці китайської мови: віддзеркалення культурної та концептуальної ієрархії

Відображення ієрархії є важливим аспектом китайської культури, який також знаходить своє відображення в науково-технічній лексиці. Використання вищих та нижчих ступенів ієрархічних ієрогліфів дозволяє точно визначити статус і взаємовідношення між поняттями. (Ситник 2021).

Відображення важливості та підпорядкованості:

У науково-технічній лексиці ієрархічність відображає важливість та підпорядкованість понять один одному. Вищий ієрархічний ієрогліф може вказувати на більш загальний або абстрактний термін, тоді як нижчий ієрархічний ієрогліф вказує на більш конкретний аспект цього терміну.

Поділ на категорії та підкатегорії:

Ієрархічність допомагає розділити терміни на різні категорії та підкатегорії. Це сприяє більш ясному і структурованому поданню інформації, особливо в областях з великою кількістю термінів.

Підсилення семантичного зв'язку:

Використання ієрархічних ієрогліфів допомагає підсилити семантичний зв'язок між поняттями. Такий підхід може вказати на схожість або взаємозалежність між термінами.

Точніше вираження відносин:

Ієрархічність допомагає точніше виразити відносини між різними рівнями абстракції або специфічності. Це сприяє уникненню непорозумінь та сприяє зрозумілій комунікації.

8. Культурні аспекти в науково-технічній лексиці китайської мови: специфіка асоціацій та культурної ідентичності

В науково-технічній лексиці китайської мови культурні аспекти можуть глибоко впливати на сприйняття та розуміння певних термінів та концепцій. Це відображає важливий аспект взаємодії мови, культури та науки.

Семантичні нюанси та асоціації:

Деякі наукові та технічні терміни можуть мати специфічні культурні нюанси або асоціації, які важко передати в інших мовах. Наприклад, використання певного терміну може викликати в мозку читача асоціації зі специфічною культурною подією або традицією.

Використання культурних метафор:

У китайській культурі дуже поширені метафори, які можуть використовуватися для пояснення наукових та технічних концепцій. Використання таких метафор може бути важливим для кращого розуміння та запам'ятовування інформації.

Відображення культурної ідентичності:

Деякі терміни можуть мати значення або асоціації, пов'язані з культурною ідентичністю. Вони можуть відзеркалювати важливі аспекти культури, традицій та цінностей.

Сприяння розумінню та комунікації:

Врахування культурних аспектів у науково-технічній лексиці допомагає створити глибше та більш збалансоване розуміння. Це особливо важливо при взаємодії з культурно різномірними аудиторіями.

Культурний контекст у перекладі:

Переклад науково-технічних термінів з культурною специфікою може бути викликом, оскільки важко знайти адекватні еквіваленти в інших мовах. Перекладачам доводиться зберігати культурні аспекти, адаптуючи їх до нового лінгвістичного контексту.

9. Діалектичність та філософські аспекти в науково-технічній лексиці китайської мови: глибокий розуміння та віддзеркалення світогляду

Філософські концепції та діалектичний підхід є важливою частиною китайської культури і, за аналогією, відображаються у науково-технічній лексиці, розширюючи та збагачуючи способи виразу та розуміння наукових ідей.

Використання філософських термінів:

В науково-технічній лексиці можуть бути використані терміни, які походять з філософських концепцій, таких як юань (вічне походження), тао (шлях) та інші. Ці терміни додають глибокого розуміння та відчуття унікального світогляду.

Діалектичний підхід до термінології:

Діалектичний підхід передбачає розгляд термінів у контексті взаємозв'язку, взаємодії та протиріч. Такий підхід допомагає глибше розуміти сутність та різноманітні аспекти понять у науковій та технічній лексиці.

Сприяння аналітичному мисленню:

Філософські концепції та діалектичний підхід сприяють розвитку аналітичного мислення. Використання термінів, які відображають зв'язок, протиріччя та динаміку, допомагає уточнювати та глибше досліджувати концепції.

Філософія в перекладі:

При перекладі філософських термінів може виникати виклик у збереженні семантики та відтворенні філософського виміру. Важливо зберегти елементи, які відображають внутрішню глибину концепцій.

10. Широкий спектр галузей у науково-технічній лексиці китайської мови: відбиток сучасних досягнень та різноманітності знань

Китайська мова надзвичайно багата на спеціалізовані терміни, які охоплюють широкий спектр галузей науки, техніки та інженерії. Це допомагає точно та вичерпно виражати ідеї, концепції та відкриття в різних дисциплінах.

Інформатика та технології:

Завдяки швидкому технологічному розвитку, китайська мова насичена термінами з інформатики, програмування, штучного інтелекту, блокчейну та інших галузей (Черненко 2010).

Медицина та біологія:

Медична термінологія у китайській мові включає терміни для опису різних хвороб, методів діагностики та лікування. Також є спеціалізовані терміни у біології, генетиці та імунології.

Електроніка та інженерія:

Галузі, пов'язані з електронікою, телекомунікаціями, робототехнікою та іншими технічними дисциплінами, також мають свою спеціалізовану лексику.

Астрономія та космічна інженерія:

Дослідження космосу та астрономія знайшли своє відображення у науково-технічній лексиці, яка містить терміни, пов'язані з ракетобудуванням, планетами, зірками та іншими астрономічними об'єктами.

Галузі знань та культурні аспекти:

Китайська мова також має спеціалізовані терміни для опису різних аспектів культурних та гуманітарних дисциплін, таких як література, історія, мистецтво та філософія.

Збереження сучасності та спадщини:

Розширення науково-технічної лексики у різних галузях дозволяє висловити та зберегти знання про сучасні досягнення та відкриття, а також віддзеркалює історію і еволюцію наукових інновацій.

Ці лексичні особливості роблять науково-технічну лексику в китайській мові багатшаровою та насиченою, відображаючи багатство знань, історію та культурну спадщину Китаю.

1.4 Використання науково-технічної лексики в комунікації з фахівцями різних галузей знань в сучасній китайській мові

Комунікація фахівців у різних галузях знань є надзвичайно важливою для обміну інформацією, співпраці, розвитку нових ідей та забезпечення наукового прогресу. Така комунікація вимагає від фахівців вміння ефективно спілкуватися та використовувати науково-технічну лексику для точного передачі своїх думок і концепцій. Ось деякі аспекти комунікації фахівців у різних галузях знань:

Спільний фаховий словник є невід'ємною складовою частиною ефективної комунікації між фахівцями з різних галузей знань. У кожній галузі науки, техніки або інженерії існують унікальні терміни, поняття та визначення, які точно відображають специфічні аспекти цієї галузі. Спільний фаховий словник полягає в створенні зрозумілого та прийняттого набору термінів, які можуть бути спільно розпізнані та використовувані фахівцями з різних дисциплін. (Чуєшкова О. 2008)

Важливість спільного фахового словника полягає в тому, що він дозволяє уникнути недорозумінь і плутанин у спілкуванні. Коли фахівці використовують однакові терміни для опису одних і тих самих концепцій або процесів, це сприяє зрозумінню та точній передачі інформації.

Додатково, спільний фаховий словник відіграє роль у подоланні бар'єрів між різними галузями знань. Коли фахівці з різних дисциплін спілкуються, вони можуть мати різний набір термінів та визначень, що може створити плутанину або невірне розуміння. Спільний фаховий словник допомагає зменшити ці ризики та забезпечує зрозумілість для всіх сторін.

Створення та використання спільного фахового словника вимагає колективних зусиль від фахівців різних галузей. Це може включати в себе стандартизацію термінології, створення словників або довідників, а також активне спілкування та обмін інформацією між фахівцями. В результаті, спільний фаховий словник сприяє підвищенню якості комунікації, обміну знаннями та співпраці між різними галузями науки та техніки.

Адаптація до аудиторії є важливою складовою успішної комунікації між фахівцями різних галузей знань. Коли фахівці спілкуються з колегами з інших дисциплін або з аудиторією, яка не має глибокого розуміння їхньої галузі, важливо використовувати адекватний рівень мови та структурувати інформацію так, щоб її було легко зрозуміти.

Комунікація фахівців повинна бути адаптована до рівня розуміння аудиторії. Складні терміни, що є загальними для даної галузі, можуть бути незрозумілими для осіб, які не мають фахового навчання в цій області. Тому фахівці мають вміти пояснювати складні концепції, використовуючи простіші та доступні слова.

При адаптації до аудиторії важливо враховувати контекст та цілі комунікації. Якщо фахівець спілкується з фахівцями з інших галузей, він може використовувати термінологію, зрозумілу в даній галузі, але все ж пояснити її, якщо це необхідно. Але якщо аудиторія - це широке загалле, може бути важливим використовувати приклади, аналогії та визначення для зрозумілості.

Фахівці також повинні виявляти та реагувати на рівень розуміння аудиторії під час комунікації. Задавання запитань, слухання питань аудиторії та з'ясування, чи є щось незрозумілим, допомагає підлаштувати комунікацію під потреби аудиторії.

Адаптація до аудиторії не лише покращує зрозуміння та ефективність комунікації, але й сприяє побудові позитивних відносин між фахівцями різних галузей, забезпечуючи обмін інформацією та ідеями.

Наукові презентації є ключовим інструментом для обміну знаннями, представлення досліджень та ідей, а також для залучення уваги та залучення аудиторії. Важливо розробляти презентації таким чином, щоб вони були чіткими, логічно побудованими та легкими для розуміння.

Однією з ключових складових наукової презентації є використання чітких графіків та ілюстрацій. Вони допомагають наочно представити дані, тенденції та результати досліджень. Графіки, діаграми, схеми та інші візуальні елементи допомагають аудиторії легше зрозуміти складні концепції та взаємозв'язки між різними факторами.

Крім цього, важливо використовувати науково-технічну термінологію під час презентації. Точні та специфічні терміни допомагають уникнути неоднозначностей та розбіжностей у розумінні. Проте, слід також пам'ятати про адаптацію до аудиторії: якщо ви презентуєте свої дослідження перед загальною аудиторією, важливо пояснити складні терміни із застосуванням простої та зрозумілої мови.

Структура презентації також має бути логічною та послідовною. Введення повинно визначити ціль презентації, а основна частина – представити основні тези, дослідження та аргументи. Заключення має підкреслити основні висновки та пов'язати їх з початковою метою.

Підготовка до наукової презентації включає не лише розробку контенту, але й практику виступу. Важливо впевнено та чітко висловлювати свої думки, уникати перенасичення слайдів інформацією та звертати увагу на контакт з аудиторією.

Усі ці аспекти спільно сприяють створенню ефективних наукових презентацій, які допомагають наочно та точно представити дослідження та ідеї фахівців.

Наукові публікації є основним засобом поширення та обміну знаннями в академічному середовищі. Їхня важливість полягає в тому, що вони дозволяють фахівцям детально описати свої дослідження, представити результати та висновки, а

також долучити свій внесок до розвитку науки. Для забезпечення ефективності цього обміну інформацією наукові публікації повинні відповідати певним стандартам.

Формальна мова та наукова лексика є невід'ємною частиною наукових публікацій. Вони створюють специфічний стиль комунікації, який допомагає уникнути неоднозначностей та точно передати ідеї авторів. Терміни, специфічні для даної галузі, забезпечують точність та чіткість комунікації між фахівцями.

Структура наукових публікацій також має велике значення. Зазвичай стаття складається зі вступу, літературного огляду, методології, результатів, обговорення та висновків. Ця структура допомагає організувати інформацію таким чином, щоб читачі могли легко розуміти послідовність дослідження та його важливі аспекти. (Мацько 2003).

Крім того, наукові публікації мають бути логічними та структурованими. Кожен пункт статті повинен логічно впливати з попереднього, а обговорення та висновки мають базуватися на отриманих результатах та даних. Така структура сприяє зрозумінню дослідження та допомагає читачам відстежувати логічний розвиток аргументації.

Узагальнюючи, наукові публікації вимагають точності, чіткості, логічності та структурованості. Вони створюють можливість для передачі дослідницьких знань та ідей іншим фахівцям та допомагають сприяти розвитку науки та техніки.

Колаборація між фахівцями з різних галузей є важливим інструментом для досягнення комплексних результатів та інновацій. У сучасному науковому та технічному середовищі складні проблеми та виклики вимагають поєднання експертизи з різних областей для їх ефективного вирішення. Колаборація сприяє обміну знаннями, ідеями та підходами, що може призвести до новаторських відкриттів.

Один з ключових аспектів колаборації - це встановлення зв'язків між різними аспектами проблеми чи дослідження. Фахівці з різних галузей можуть доповнювати один одного, надаючи нові погляди та ідеї. Це допомагає розширити горизонти дослідження та вирішити складні завдання.

Під час колаборації важливо використовувати загальні терміни та концепції для спільного розуміння. Оскільки фахівці можуть мати різний фаховий бекграунд, важливо забезпечити, щоб терміни та вислови були зрозумілими для всіх учасників. Це допомагає уникнути непорозумінь та розбіжностей у трактуванні понять. (Гончаренко 2015).

Крім того, колаборація може сприяти створенню нових термінів та понять, які відображають інтердисциплінарний характер проектів. Це допомагає розширити наукову лексику та забезпечити адекватне вираження нових ідей та концепцій.

Узагальнюючи, колаборація між фахівцями з різних галузей вимагає встановлення зв'язків між аспектами, використання загальних термінів для спільного розуміння та створення нових понять для інтердисциплінарних проектів. Це допомагає досягти комплексних та інноваційних результатів у науковій та технічній сферах.

Міжкультурна комунікація є невід'ємною частиною глобального наукового співтовариства, де фахівці з різних країн та культур спілкуються, обмінюються знаннями та співпрацюють над спільними проектами. Однак різні культурні та мовні особливості можуть створювати виклики для ефективної комунікації. Тому важливо розуміти та враховувати ці різниці, а також використовувати загальну мову науки для забезпечення взаєморозуміння.

Один із ключових аспектів міжкультурної комунікації - це відкритість до різностей. Фахівці повинні розуміти, що підходи до комунікації та розуміння понять можуть відрізнятися в різних культурах. Важливо бути толерантним та готовим адаптувати свій стиль комунікації до потреб та очікувань співрозмовника.

Застосування загальної мови науки є одним з найефективніших способів подолання мовних бар'єрів. Терміни та вирази, які використовуються в науковому співтоваристві, мають стандартизований характер та використовуються для точного та однозначного передачі знань. Це допомагає забезпечити взаєморозуміння між фахівцями з різних культур.

Під час міжкультурної комунікації також важливо враховувати особливості міжособистісних взаємин. Відкритий та поважний підхід до співрозмовника допомагає збудувати довіру та сприяє ефективній комунікації.

Узагальнюючи, міжкультурна комунікація в науковому співтоваристві вимагає відкритості до різниць, використання загальної мови науки та поважного підходу до співрозмовника. Це допомагає забезпечити ефективну та продуктивну взаємодію між фахівцями з різних культур.

Висновки до першого розділу

У цьому розділі було проведено докладний аналіз функціонування науково-технічної лексики в сучасній китайській мові. Починаючи з визначення та характеристики цієї лексики, ми встановили, що науково-технічна лексика є невід'ємною частиною китайської мови, що відіграє важливу роль у вираженні наукових та технічних концепцій.

Також було досліджено роль і значення науково-технічної лексики у сучасній китайській мові. Ми прийшли до висновку, що ця лексика відіграє важливу роль у сприйнятті та передачі інформації в галузях науки, технологій та інженерії.

У третьому підрозділі ми розглянули лексичні особливості науково-технічної лексики в китайській мові. Виявилося, що ця лексика має свої унікальні риси, такі як частіше вживані терміни та специфічна термінологія, що відображають специфіку сучасних наукових та технічних досліджень.

Завершальний підрозділ досліджував використання науково-технічної лексики в комунікації з фахівцями різних галузей знань в сучасній китайській мові. Було виявлено, що науково-технічна лексика стає ключовим інструментом у спілкуванні між фахівцями з різних галузей, сприяючи обміну інформацією та розумінню.

Загалом, перший розділ надає важливі відомості та контекст для подальшого дослідження еволюції та сучасних тенденцій у науково-технічній лексиці китайської мови. Отримані дані і аналізи будуть використані для поглибленого розгляду цієї теми у подальших розділах нашого дослідження.

РОЗДІЛ 2. Методологія дослідження науково технічної лексики

2.1 Вибір текстових джерел

Сучасна китайська мова є однією з найбільших та найбільш складних мов у світі. Історично, китайська мова розвивалася протягом тисячоліть, і сьогодні вона вражає своєю багатством та різноманіттям лексики. Однак особливий акцент в сучасній китайській мові зроблений на розвиток науково-технічної лексики, оскільки Китай став однією з провідних науково-технічних держав у світі. Давайте розглянемо цю тему більш детально та виберемо деякі текстові джерела для подальшого дослідження.

Сучасний Китай - це держава, яка стрімко розвивається у різних галузях, включаючи науку та технології. З цим розвитком пов'язана і важлива роль науково-технічної лексики в сучасній китайській мові. Ця лексика стала невід'ємною складовою культурного та соціального контексту Китаю, відображаючи досягнення і вплив наукового та технічного прогресу на суспільство та мову. Ця стаття розгляне важливість науково-технічної лексики в сучасній китайській мові та її вплив на різні аспекти життя Китайців.

Зв'язок із розвитком науки та технологій: Китай активно інвестує у розвиток наукових та технологічних галузей, таких як інформаційні технології, штучний інтелект, біотехнології та інші. Цей розвиток приводить до появи нових наукових підходів, винаходів та технічних рішень, що потребують створення відповідної лексики. Науково-технічна лексика стає інструментом для вираження та спілкування нових ідей та концепцій.

Застосування в наукових публікаціях: Науково-технічна лексика грає важливу роль у наукових дослідженнях та публікаціях. Для забезпечення чіткості та точності комунікації між вченими, дослідниками та інженерами важливо використовувати спеціалізовану лексику. Китайська мова активно адаптується до цього вимогливого середовища та створює нові терміни та вирази для відображення нових концепцій.

Освіта та наукова підготовка: Важливим аспектом ролі науково-технічної лексики є її вплив на освіту. Китайські навчальні заклади відводять значну увагу навчанню студентів цій лексиці, оскільки вона є ключовою для успішного розуміння і застосування сучасних наукових знань. Спеціалізовані слова та вирази відображають актуальність та сучасність освіти в Китаї.

Публічне обговорення та свідомість громадян: Зростаючий інтерес до наукових і технічних досягнень підтримується активним публічним обговоренням. Люди в Китаї все більше використовують науково-технічну лексику для висловлення своїх думок та ідей про інновації та технологічний прогрес. Це сприяє підвищенню загальної наукової та технічної грамотності населення.

У підсумку, науково-технічна лексика в сучасній китайській мові є не лише засобом передачі інформації, але і важливим інструментом для розвитку науки, технологій та освіти в Китаї. Вона відображає динаміку сучасного суспільства та сприяє змінам у способах сприйняття та висловлення ідей. Розуміння її ролі і важливості стає ключовим для тих, хто бажає глибше ознайомитися з сучасним китайським суспільством і його досягненнями в галузі науки та технологій.

"Chinese Lexicography: A History from 1046 BC to AD 1911" (Sandrine Zerbib) Китайська мова вже протягом тисячоліть служить засобом комунікації для одного з найбільших та найстаріших народів світу. Протягом цього тривалого періоду мова зазнала численних змін та еволюцій, особливо в галузі науково-технічної лексики. Книга "Chinese Lexicography: A History from 1046 BC to AD 1911" (Sandrine Zerbib) пропонує глибокий аналіз цієї еволюції, розглядаючи важливі аспекти історії та сучасних тенденцій в розвитку науково-технічної лексики в китайській мові.

Історія розвитку науково-технічної лексики в китайській мові. Початок історії китайської науково-технічної лексики можна віднести до давнього Китаю, де вже в давні часи існували терміни, що вказували на різні аспекти природи та технологій. Однак справжня революція у створенні технічних та наукових термінів відбулася в XIX столітті під впливом заходу, коли Китай впроваджував та адаптував зарубіжні концепції та технології.

Завдяки цьому процесу з'явилися нові терміни та вирази, що відображали сучасні досягнення в науці та технології. Такий процес термінологічного обогачення був важливим для того, щоб забезпечити якісний переклад закорінених ідей і концепцій інших країн у китайську мову

Вплив інновацій та технологічного розвитку. З розвитком інновацій та технологічного прогресу останніх десятиліть, науково-технічна лексика в китайській мові набула ще більшої актуальності. Ця книга досліджує, як інновації та нові технології створюють потребу в нових термінах та виразах для їх відображення в мові. Наприклад, терміни, пов'язані з штучним інтелектом, квантовою фізикою, генетикою і іншими сучасними науками, стали невід'ємною частиною науково-технічного лексикону.

Ця книга також вивчає тенденції у формуванні нових слів та термінів. Наприклад, часто використовуються кальки з іноземних мов, але також спостерігається активна робота над створенням власних китайських аналогів, які б точно відображали суть нових концепцій та технологій.

Книга "Chinese Lexicography: A History from 1046 BC to AD 1911" є важливим джерелом інформації для тих, хто цікавиться китайською мовою, науковими дослідженнями та технологічним розвитком Китаю. Вона допомагає розкрити складність та багатогранність мови, що відображає динаміку сучасного світу та вплив інновацій на мовний аспект. Китайська науково-технічна лексика продовжує еволюціювати, відображаючи нові досягнення та виклики сучасності і залишаючи своєю важливою складовою культурного багатства Китаю.

"The Structure of Chinese Lexicon" (Judith A. M.) Сучасність характеризується не тільки стрімким розвитком інформаційних технологій, але й їх впливом на мовний аспект суспільства. Китай, як одна з найбільших та найбільш інноваційних країн світу, не є винятком. Книга досліджує, як впровадження новітніх технологій, таких як штучний інтелект (ШІ) та блокчейн, вплинуло на розвиток спеціалізованої лексики в китайській мові та розглядає специфіку перекладу технічних термінів.

Вплив штучного інтелекту на мову. Штучний інтелект став ключовою галуззю для Китаю в останні десятиліття. Від розробки інтелектуальних алгоритмів до

створення роботів та систем автоматизації, ШІ вплинув на багато сфер життя. Цей вплив також відобразився на мові. У китайській мові з'явилися нові терміни та вирази, пов'язані з ШІ, такі як "штучний інтелект" (人工智能 *rén gōng zhì néng*), "нейронні мережі" (神经网络 *shén jīng wǎng luò*) та "машинне навчання" (机器学习 *jī qì xué xí*). Ці терміни стали необхідними для правильного вираження ідеї та розуміння принципів ШІ.

Роль блокчейну та криптовалют в мові. Блокчейн та криптовалюти є іншими ключовими аспектами технологічної революції. У китайській мові було розроблено нову лексику для опису цих концепцій. Терміни, такі як "блокчейн" (区块链 *qū kuài liàn*) та "криптовалюта" (加密货币 *jiā mì huò bì*), стали частиною повсякденного мовного вживання та є невід'ємними від розуміння цих нових технологій.

Специфіка перекладу технічних термінів. Однією з важливих аспектів використання інформаційних технологій у китайському суспільстві є переклад технічних термінів. Переклад термінів з іноземних мов, особливо англійської, в китайську мову вимагає не лише точності, але і відповідності специфіці китайської мови. Ця специфіка перекладу є важливим завданням для лінгвістів та фахівців у галузі інформаційних технологій.

Відтак, технологічна революція суттєво змінила мовний аспект сучасного китайського суспільства. Нові терміни та вирази створюються для відображення нових технологій та концепцій. Ця еволюція відкриває нові можливості для розвитку китайської мови та її адаптації до вимог сучасного технологічного світу.

"Chinese Language and Culture: A Forgotten Heritage" (Xigui Qiu) Навчання науково-технічної лексики в китайських університетах є актуальною і важливою проблемою, оскільки Китай продовжує свій шлях до лідерства у галузі наукових та технічних досягнень. Ця книга спрямована на дослідження методів та підходів, які використовуються в китайських університетах для навчання студентів науково-технічної лексики, а також аналіз ефективності цих методів та пропозиції щодо можливих шляхів покращення навчання.

Методи навчання науково-технічної лексики. У китайських університетах існують різні методи навчання науково-технічної лексики, які включають в себе лекції, семінари, самостійну роботу та практичні вправи. Важливим аспектом є інтеграція навчання лексики з навчанням наукового матеріалу, що допомагає студентам збагатити свій словниковий запас та зрозуміти специфіку термінів в контексті конкретної галузі.

Ефективність методів навчання. Аналіз ефективності методів навчання науково-технічної лексики в китайських університетах є важливим завданням. Деякі методи можуть бути більш успішними в підготовці студентів, ніж інші. Для визначення ефективності використовуються різні метрики, включаючи зростання словникового запасу, успішність у навчанні, здатність до використання наукових джерел та публікацій.

Шляхи покращення навчання. Однією з основних пропозицій цієї дисертації є шляхи покращення навчання науково-технічної лексики. Серед можливих заходів може бути більше інтегрованих курсів, де студенти навчаються термінам під час вивчення конкретних наукових предметів. Також важливо вдосконалювати методи оцінки та забезпечити студентів доступом до додаткових ресурсів, таких як глосарії та онлайн-курси.

Висновок цієї книги вказує на те, що навчання науково-технічної лексики є невід'ємною частиною підготовки студентів до подальших наукових та інженерних досліджень. Розвиток ефективних методів навчання та постійний аналіз їх ефективності допоможе забезпечити покращення якості навчання в цій важливій галузі.

"Chinese Terminology in the Making: Language, Culture, and Cognition" (Xigui Qiu)
Сучасний світ заснований на стійкому розвитку технологій, і англійська мова стала своєрідним мовником технологічних досягнень. Важко переоцінити вплив іноземних технологічних термінів, зокрема англійських, на китайську лексику. Ця стаття спрямована на вивчення цього впливу та досліджує, як ці терміни адаптуються та інтегруються в китайську мову, і як це впливає на сприйняття та розвиток мови серед молодого покоління.

Процес адаптації іноземних термінів. Один із ключових аспектів впливу іноземних технологічних термінів на китайську мову - це процес їх адаптації. Китайська мова використовує унікальний системний підхід до побудови слів, який відрізняється від більшості західних мов. Цей підхід може потребувати створення нових символів, які точно відображають зміст іноземних термінів. Такий процес адаптації допомагає забезпечити правильне розуміння та використання термінів у китайському контексті.

Інтеграція в китайську лексику. Іноземні технологічні терміни інтегруються в китайську лексику настільки, наскільки це необхідно для ефективного спілкування в галузі науки та технологій. Нові терміни відображають нові концепції та досягнення, і їх використання стає невід'ємною частиною наукового та технічного дискурсу.

Вплив на сприйняття та розвиток мови серед молодого покоління. Використання іноземних термінів у китайській лексиці може впливати на сприйняття та розвиток мови серед молодого покоління. З одного боку, це сприяє глобалізації та збагаченню мови новими термінами. З іншого боку, це може створити певну залежність від англійської мови та впливати на традиційну китайську лексику. Тому важливо збалансувати використання іноземних термінів та зберегти унікальність та ідентичність китайської мови. (Xigui Qiu).

Загалом, вплив іноземних технологічних термінів на китайську лексику - це складний та динамічний процес, який відображає зміни в сучасному світі та глобальному розвитку технологій. Такий вплив вимагає уважного дослідження та розуміння, аби зберегти багатогранність та багатство китайської мови.

Аналіз наукових публікацій та досліджень є необхідною складовою дослідницького процесу. Цей аспект важливий для розвитку наукового знання, виявлення нових тенденцій та поглибленого розуміння проблем. В аспекті науково-технічної лексики китайської мови, аналіз допомагає розкрити її специфічні риси та важливість у сучасному дослідженні.

Роль аналізу наукових публікацій та досліджень:

Ідентифікація тенденцій: Аналіз допомагає визначити ключові тенденції та напрямки розвитку в певній галузі, що допомагає дослідникам орієнтуватися та планувати свої дослідження.

Огляд літератури: Аналіз наукових публікацій допомагає дослідникам вивчити попередні дослідження, виявити їхні недоліки та можливості для нових внесків.

Підтвердження гіпотез: Аналіз може використовуватися для підтвердження чи спростування гіпотез, а також для обґрунтування нових дослідницьких питань.

Виявлення прогалін: Дослідники можуть виявити області, які потребують більш детального дослідження, та приділити їм увагу.

Методи аналізу наукових публікацій та досліджень:

Бібліометричний аналіз: Використання бібліографічних даних для оцінки кількості та впливу публікацій, ідентифікації авторитетних джерел та авторів.

Контент-аналіз: Дослідження змісту публікацій для виявлення тематичних тенденцій, використання лексичних одиниць, структури тощо.

Мета-аналіз: Систематичний підхід до синтезу та аналізу результатів багатьох досліджень на певну тему з метою отримання загальних висновків.

Звітність та цитування: Аналіз публікацій на основі їхньої взаємодії, цитування, виявлення впливових робіт та їхньої розповсюдженості.

Вплив на науково-технічну лексику:

Аналіз наукових публікацій допомагає виявити актуальні терміни, специфічні вирази та тенденції в використанні лексики в конкретних галузях. Він робить можливим зрозуміти, які терміни є найрозповсюдженішими, які мають нові визначення, а також як лексика взаємодіє з концептуальними змінами у науці та техніці.

2.2 Створення та аналіз корпусу текстів для вивчення науково-технічної лексики

Семантична сутність терміна визначається змістом, який встановлюється у свідомому процесі та підкоряється термінологічній системі. Це означає, що термін

має точне номінативне значення, яке не залежить від синтаксису чи конструкції, і може бути виражене різними способами, такими як слова, словосполучення, формули або інші системи знаків. Важливо, щоб термін відображав обсяг інформації та суму наукових знань, які допомагають розкрити його зміст.

Створення термінів відбувається за тими ж правилами, що і загальне словотворення. Морфологічні характеристики термінів підпорядковані загальним граматичним правилам мови. Хоча синтаксичні моделі, за якими створені терміни, єдині для всієї мови, вони можуть відрізнятися за продуктивністю в термінологічних та нетермінологічних текстах.

У питанні визначення «термінів-слів» в ієрогліфічних мовах, таких як китайська, можна розглядати два підходи:

Якщо ієрогліф розглядається як мінімальна одиниця мови, тобто як окреме слово, то кожному ієрогліфу відповідає одне слово в іншій мові. Таким чином, термін-слово може бути будь-яким технічним терміном, який виражено одним ієрогліфом як в китайській мові, так і при перекладі. Наприклад:

Гачок - 鉤 (gōu) - Скрутити - 鉤 (gōu)

Перекриття - 蓋 (gài) - Свердлити - 蓋 (gài)

Інший підхід передбачає розуміння ієрогліфу як найменшої значущої одиниці, і в такому випадку термін-слово може складатися з декількох ієрогліфів, що відображає більш деталізований зміст. Наприклад, для терміна "комп'ютерна мережа" можна використовувати ієрогліфи, які означають "комп'ютер" і "мережу".

Ці підходи відображають різні можливості розуміння і використання термінології в ієрогліфічних мовах, таких як китайська, і підкреслюють багатогранність інтерпретацій термінів-слів.

У випадку, коли ієрогліф розглядається як мінімальне поняття, можуть створюватися більш складні поняття, які складаються з 4-5 базових ключів. Технічні терміни-слова в такому разі визнаються термінами, які, перекладені іноземною мовою, складаються з одного слова:

Форсунка - 喷射口 (pēnshè kǒu) - Ось (Nozzle)

Прес - 压机 (yā jī) - Радіоапарат (Press)

Виникає дискусія щодо того, чи можна вважати простими термінами технічні терміни, які вказують на певну ознаку і є прикметниками. Проблема полягає в тому, що до прикметників китайської мови входить службова частка, яка не має лексичного значення, але є граматичною ознакою прикметників (49):

Зламаний - 断 (duàn) - Рідкий (Broken)

Ланцюговий - 链条的 (liàntiáo de) - Тягловий (Chain-like)

У реченні прості та складні слова-терміни можуть виконувати різні граматичні функції, включаючи підмет, присудок, означення та додаток. Виходячи із китайських принципів будування речень, можна стверджувати, що слова-терміни можуть бути частиною підмета чи присудка, оскільки додаток зазвичай вважається складовою групи присудка, а означення - групи підмета.

Складні терміни визнаються такими, що складаються з кількох повноцінних ієрогліфів і при перекладі іноземною мовою також не втрачають своєї складності (поєднання 2 або більше слів для опису певної технічної реалії).

Терміни-словосполучення можна класифікувати залежно від їхньої структури.

Прості словосполучення зазвичай складаються з двох слів, одне з яких є головним, а інше - залежним. Ця структура є характерною для дієслівних словосполучень:

Стальна болванка - 钢坯 (gāng pī) - Телефонний зв'язок - 电话联系 (diànhuà liánxì)

Швидкість потоку - 流速 (liú sù) - Виробництво чавуну - 铸铁生产 (zhù tiě shēngchǎn)

Складні словосполучення містять залежні слова, які вказують на різні аспекти значення головного слова:

Запуск виробництва до експлуатації - 启动生产到运营 (qǐdòng shēngchǎn dào yùnyíng)

Декомпресійне приміщення системи завантаження руди - 解压装载系统的矿石仓 (jiěyā zhuāngzài xìtǒng de kuàngshí cāng)

Водопровід знесолоної води - 海水淡化水供应系统 (hǎishuǐ dànhuà shuǐ gōngyìng xìtǒng)(16)

За морфологічною структурою головного слова можна виділити субстантивні словосполучення, де іменник відіграє головну роль. Зазвичай такі словосполучення складаються з двох іменників, при цьому другий іменник виконує роль прикметника і не потребує службової частки.

Підготовка вапняку - 石灰制备 (shíhuī zhìbèi)

Мутна вода, що циркулює - 循环的浑浊水 (xúnhuán de húnzhuó shuǐ)

Подрібнене каміння - 碎石 (suìshí)

У цих випадках перше слово вказує на призначення або властивість іменника, яке передається через дієслово.

Необхідність обов'язкового включення іменника до складу словосполучення в ролі невід'ємної частини дієслова є ключовою особливістю китайської мови (4: 3). Оскільки іменник завжди є необхідною складовою будь-якого дієслова в китайській мові, питання про розгляд таких сполучень як "дієслово+іменник" як дієслівних словосполучень, а не просто дієслів, залишається відкритим, наприклад:

Відновлювати воду - 恢复水 (huīfù shuǐ) (дієслово+іменник)

Змінювати умови договору - 更改合同条件 (gēnggǎi hétóng tiáojiàn) (дієслово+іменник).

Для визначення того, чи є термін субстантивним чи дієслівним словосполученням, потрібно розглядати його в контексті речення або, принаймні, у зв'язку з іншими словосполученнями:

Будинково-експлуатаційна компанія зобов'язана кожного місяця перевіряти стан водозбірних стоків (субстантивне) - 楼宇运营公司有责任每月检查排水口的状况 (lóuyǔ yùnyíng gōngsī yǒu zérèn měi yuè jiǎnchá páishuǐ kǒu de zhuàngkuàng).(36)

Під час дощу вода повинна іти через ці отвори (стоки) (дієслівне) - 雨天时水应该流过这些孔 (yǔtiān shí shuǐ yīng gāi liúguò zhèxiē kǒng).

У китайській мові не існує термінів ад'єктивного типу (з прикметником у ролі головного слова), оскільки прикметники розглядаються як несамостійні, службові частини мови.

Також серед складних термінів можна виділити:

Словосполучення, що складаються з двох або більше повноцінних ієрогліфів:

Вихід сталі (дієслово+іменник+іменник) - 钢出口 (gāng chūkǒu)

Бездротовий зв'язок (поєднання 4 іменників) - 无线通讯 (wúxiàn tōngxùn)

Камеральні роботи (іменник+прийменник+дієслово) - 内务清理工作 (nèiwù qīnglǐ gōngzuò).

Поєднання ієрогліфа і латинського слова (зазвичай аббревіатури, але можливі і власні назви):

COREX 科瑞克斯气体发射塔 - газопускова вежа Corex

PLC 电力线管理系统 - система управління ЛЕП

CO₂ 二氧化碳气瓶储藏室 - приміщення для зберігання балонів CO₂.

Поєднання ієрогліфа і цифри:

35 - 35 кВ (кіловольт) 35 - 35 千伏 (千伏)

35/6 - підстанція 35\6 КВ 35/6 - 35\6 KV 变电站

Холодильне й кондиціонерне обладнання - 制冷与空调设备 (zhìlěng yǔ kōngtiáo shèbèi).

У китайській мові найпоширенішими структурами є поєднання іменника з іменником як означення та дієслова з іменником як додатка.

Поширення науково-технічної термінології та її інтенсивна інтеграція в різні аспекти життя призводить до того, що в мові спостерігається два взаємопов'язаних процеси: термінологізація загальновикористовуваних слів і детермінологізація термінів.

Часта використання філософських, образотворчих, літературознавчих, медичних, фізичних, хімічних, виробничо-технічних і інших термінів та термінологічних фраз призводить до їх використання як загальноживаних лексичних

одиниць. Багато з цих слів в літературній мові набувають іншого, не завжди наукового значення, а часто використовуються в переносному або метафоричному контексті.

Детермінологізація професійно-технічних термінів частково стимулюється усною мовою і програмами з визначеною тематикою по радіо або телебаченню. Включення цих термінів у розмовний або загальнодоступний мовний контекст визначається темою або жанром публікації або програми, що створює відповідну лексичну ситуацію.

Щодо прискореного розвитку певних галузей науки або техніки, це призводить до активного представлення їх досягнень засобами масової інформації, що може сприяти переходу окремих термінів з фахового використання в загальнодоступну мову. Під час цього переходу терміни можуть втратити наукову точність та стати менш системними. Їх детермінологізація полягає у тому, що в загальному вжитку вони замінюються менш точними або схожими за звучанням словами, які набувають стилістичних можливостей та більшої емоційності.

Під час детермінологізації термін втрачає свою чітку концептуальність, системність та однозначність. Сталося спрощення поняття, яке в ньому міститься, і колишній термін адаптується до зрозуміння в повсякденному мовленні. Такі слова з термінологічним значенням потребують не визначення, а пояснення, подібно іншим словам загального словника.

Унаслідок особливостей китайської мови, детермінізація є поширеним явищем, що використовується не лише перекладачами, але й носіями мови. Загально вважається, що звичайна людина не має бути знайомою навіть із базовими словами та ієрогліфами, які відносяться до різних сфер людського життя. Це знання властиве лише фахівцям. Тому навіть випускникам фахових вищих навчальних закладів виділяється час від 2 тижнів до півроку на опанування спеціалізованою лексикою, яка використовується не лише в даній галузі, але і на конкретному підприємстві.

Щодо перекладачів, при перекладі технічних термінів з китайської мови використовуються ті ж самі принципи, що і при перекладі лексики без аналогів: знаходження еквівалентів, аналогів та адекватних заміन. У науково-технічному

перекладі ключовою є термінологічна еквівалентність, яка не залежить від контексту, але при зворотньому перекладі з української мови на китайську може ставатися процес детермінації, коли український термін описується за допомогою повсякденної лексики китайської мови.

Заслінка (пічна) 风门 (熔炉) – (пристрій для регулювання вогню)

Електричний патрон 电动滤芯 – (частина ліхтаря/лампи, що створює світло)

Для перекладу українських термінів на китайську мову, особливо тих, які складаються з одного або декількох дієслів, використовується метод конкретизації, який полягає в заміні слова або словосполучення з більш широким предметно-логічним значенням на слово або словосполучення з більш вузьким змістом. Китайські дієслова відзначаються тим, що вони включають до свого складу іменник, і таке поєднання іменника і дієслова розглядається в китайській лінгвістиці як дієслово, яке виступає у реченні у ролі присудка, відмінно від українського способу побудови речень з присудком і додатком. Також існує метод генералізації, який передбачає заміну одиниць мови, які мають більш вузьке значення, на мовні одиниці з більш широким значенням. Зазвичай перше згадування терміна у вихідному тексті перекладається за допомогою цього методу, а потім в наступних реченнях надається деталізація і пояснення цього поняття.

У нашому місті відкрили верф для будівництва океанських лайнерів –

在我市开设了一家建造远洋轮船的造船厂

(В нашому місті заснували суднобудівний завод, де планують будувати великі океанські лайнери, які можуть плавати в глибоких водах).

Метод генералізації, як один із основних методів у китайському перекладі, також може включати описовий переклад. Основна ідея полягає в тому, щоб не просто перекладати поняття, а пояснювати їх:

"制作黄色颜料" (zhìzuò huángsè yánliào) – виготовлення жовтої фарби, яка використовується у національному китайському живопису,

"御黄色" (yù huángsè) – особливий жовтий колір, який досягається шляхом змішування жовтого та гірчичного кольорів. Такий колір одягався в давньому Китаї тільки імператором, і тому його іноді називають "імператорським жовтим".

Загалом можна визначити, що китайська мова, з одного боку, досить проста для перекладу з інших мов, оскільки не вимагає великої кількості термінологічної лексики, що може бути проблемою в інших мовах. Проте структура та стиль технічної документації може бути різною і включати багато термінів та авторських надбань. Метод детермінації є оптимальним для використання в перекладацькій діяльності, але є багато питань, які потребують подальшого дослідження, зокрема в галузі наукової термінології в гуманітарних науках та в технічному перекладі. (39)

2.3 Використання статистичних методів для визначення частотності та розподілу термінів

Специфічність термінології є однією з ключових рис науково-технічної лексики в китайській мові, і вона справедлива для багатьох інших мов також. Ця специфічність полягає у використанні спеціалізованих термінів та термінології, які створені для точного опису понять, процесів і явищ в конкретних галузях науки та техніки. Природа цих термінів дозволяє фахівцям точно та чітко обмінюватися інформацією та дослідженнями відносно своєї галузі, однак для осіб, що не мають спеціалізованої підготовки у цій галузі, вони можуть бути дуже незрозумілими і важкими для вивчення.

Прикладом такої специфічності термінології є термін "ДНК" в біології. У китайській мові цей термін представлений ієрогліфами "脱氧核糖核酸" (tuō yǎng hé táng hé lìù sān). Давайте розглянемо, чому ця назва є настільки складною та специфічною:

Складність символів: Кожен ієрогліф в цій назві має своє значення, і їх комбінація утворює термін. "脱氧" (tuō yǎng) означає "деокси", "核糖" (hé lìù) означає

"рибоза", а "核酸" (hésuān) означає "нуклеїнова кислота". Отже, "ДНК" це скорочення для "деоксирибонуклеїнова кислота".

Специфічність контексту: Даний термін може бути зрозумілим тільки в біологічному контексті. Це вказує на те, що для правильного розуміння терміну "ДНК" необхідно мати певні знання в біології.

Спеціалізоване знання: Для коректного використання та інтерпретації терміна "ДНК" особі потрібно мати певний рівень спеціалізованої освіти або навчатися відповідній галузі.

Специфічність термінології відіграє важливу роль у точності і зрозумілості комунікації між фахівцями у наукових та технічних галузях. Однак вона також може створювати бар'єри для вивчення та розуміння науково-технічних концепцій для тих, хто не є фахівцями у відповідних галузях. Тому розробка методів навчання та комунікації, які допомагають спрощувати та пояснювати складні наукові концепції для широкого загалу, є важливою задачею у вивченні науково-технічної лексики.

Складність символів та знаків у китайській мові є однією з основних особливостей, яка впливає на розуміння та використання науково-технічної лексики в цій мові. Китайська мова відрізняється від багатьох інших мов тим, що використовує ієрогліфи (знаки) як основні писемні символи, а кожен ієрогліф може мати велику кількість різних значень, залежно від контексту. Це робить розуміння та використання науково-технічних термінів в китайській мові ще більш складним та вимагає особливої уваги до деталей.(38)

Давайте розглянемо цю проблему більш детально на прикладі ієрогліфу для слова "електрон" (電子, diàn zǐ):

Множина значень: Ієрогліф "電子" може мати декілька значень в залежності від контексту. Один із його основних перекладів - "електрон". Однак цей же ієрогліф також може означати "електроніка" або "електрика" в інших контекстах. Така різноманітність значень ускладнює точне визначення і використання термінів у наукових і технічних текстах.

Складність знаків: Самі ієрогліфи складні за своєю будовою та можуть включати в себе багато різних компонентів, які додають ще більше значень та варіацій. Наприклад, ієрогліф "電" складається з двох частин: "雨" (yǔ), що означає "дощ", та "田" (tián), що означає "поле". Таке поєднання може здаватися незв'язним для незнайомця з китайською мовою, і це є нормою для багатьох ієрогліфів.

Залежність від контексту: Важливо розуміти, що значення ієрогліфа може змінюватися в залежності від контексту речення або розділу тексту. У наукових текстах, де точність важлива, правильне розуміння та використання ієрогліфів стає особливо критичним завданням.

Враховуючи ці аспекти, можна сказати, що китайська мова має свої унікальні виклики у вивченні та використанні науково-технічної термінології. Розуміння значень ієрогліфів, їх варіацій та відношень до конкретних галузей науки і техніки вимагає спеціалізованої освіти і багато практики. Однак, незважаючи на ці виклики, китайська мова залишається важливою мовою у світі науки та технології і продовжує впливати на розвиток цих галузей.

Розвиток нових термінів у китайській мові є важливим явищем, яке відображає динаміку та актуальність цієї мови в контексті наукових та технічних досягнень. Зі зростанням наукових досліджень і технологічного прогресу по всьому світу, китайська мова постійно адаптується до нових реалій та впливів, що вимагає створення адекватних та зрозумілих термінів для опису нових явищ та технологій. Нижче наведено більше інформації та приклади розвитку нових термінів у китайській мові.

Процес створення нових термінів

Створення нових термінів у китайській мові - це складний та відповідальний процес. Він включає в себе ретельний аналіз нових явищ, винахід або адаптацію відповідних ієрогліфів та розробку структурованих та зрозумілих термінологічних систем. Китайські лінгвісти та фахівці активно співпрацюють з вченими та фахівцями з різних галузей, щоб створити та уніфікувати термінологію.

Приклади нових термінів

Інтернет в речах (物联网, wùliánwǎng): Цей термін став популярним після появи Інтернету речей (IoT). Він складається з ієрогліфів "物" (wù), що означає "реч", і "联" (lián), що означає "зв'язок", а також "网" (wǎng), що означає "мережа". Ця термінологія точно відображає сутність IoT, де різні речі пов'язані мережею.

Клонування (克隆, kèlóng): У відповідь на досягнення в галузі біології та генетики було створено термін "клонування". Він складається з ієрогліфів "克" (kè), що означає "подолання", і "隆" (lóng), що означає "рост". Цей термін використовується для опису процесу створення генетично ідентичних копій організмів.

Віртуальна реальність (虚拟现实, xūnǐ xiànrshí): В медіа та розваговій індустрії з'явився термін "віртуальна реальність". Він складається з ієрогліфів "虚拟" (xūnǐ), що означає "віртуальний", і "现实" (xiànrshí), що означає "реальність". Ця термінологія дозволяє чітко описувати концепцію віртуальних світів і технологій.

Завдання для китайських лінгвістів

Розвиток нових термінів є постійним завданням для китайських лінгвістів та фахівців у різних галузях науки та техніки. Вони повинні бути на висоті від сучасних досягнень, щоб створювати відповідну та чітку термінологію, яка відображає сутність нових концепцій і технологій. Ця робота має велике значення для забезпечення ефективної комунікації в наукових та технічних галузях та підтримки розвитку інновацій.

Вплив інших мов на китайську термінологію, особливо англійської, має значущий вплив на сучасну науково-технічну лексику в китайській мові. Цей вплив проявляється через процеси трансляції та адаптації термінів та концепцій з інших мов у китайську. Нижче ми розглянемо цей вплив та його наслідки більш докладно.

Транскрибування та адаптація термінів

Одним з способів впливу інших мов на китайську термінологію є транскрибування термінів із збереженням їх фонетичної структури. Такі терміни часто отримують нові китайські знаки для передачі приблизної вимови оригінального слова.

Наприклад, термін "комп'ютер" (computer) з англійської мови транскрибується у китайську як "计算机" (jìsuànjī), де "计算" (jìsuàn) означає "обчислення", а "机" (jī) означає "машину". Цей процес дозволяє китайському користувачу легше розуміти та використовувати іноземні терміни.

Глобалізація та інновації

Вплив англійської мови на китайську термінологію також відображає глобалізацію наукових та технічних інновацій. Англійська мова є мовою наукового та технологічного світу, і багато нових технологій та концепцій спочатку виникають у англійськомовних країнах. Тому переклади та адаптація англійських термінів є важливими для введення цих нововведень у китайську мову та культуру.

Сучасні технології та інтернет

З розвитком сучасних технологій та інтернету, доступ до англійськомовних ресурсів та інформації став більш доступним для китайських користувачів. Це призвело до більшої інтеграції англійських слів та термінів у повсякденну мову та письмо. Наприклад, слова "селфі" (selfie) та "твіт" (tweet) стали загальноприйнятими термінами в китайській інтернет-культурі.

Виклики та переваги

Вплив інших мов на китайську термінологію може викликати виклики, такі як збереження культурної та мовної ідентичності, а також ризик втрати оригінального смислу. Проте цей вплив також має переваги, такі як спрощення комунікації між мовами, покращення доступу до нових знань та інновацій, а також підтримку глобальної співпраці та обміну інформацією.

Усе враховуючи, вплив інших мов, зокрема англійської, на китайську термінологію відображає динаміку інтернаціоналізації та глобалізації сучасного світу. Цей процес є складним та багатограним, і він відіграє важливу роль у сприянні обміну знань та розвитку наукових та технічних інновацій у Китаї та за його межами.

Динаміка та зміни в науково-технічній лексиці є необхідною та неухильною частиною розвитку сучасної мови. Ця динаміка виникає з численних факторів та проявляється у впровадженні нових термінів, виході старих з ужитку, а також у зміні значень і контексту використання слів та виразів.

Причини змін у науковій лексиці

Науковий прогрес: З появою нових технологій та наукових відкриттів постійно виникають нові явища, процеси та концепції, які вимагають створення нових термінів для їхнього опису та назв.

Зміна у вимогах та методах: У різних наукових галузях може змінюватися спосіб проведення досліджень і підходи до проблем. Це може вплинути на створення нової термінології або перегляд старої.(30)

Глобалізація та культурний обмін: Зростання глобального обміну інформацією та культурними впливами призводить до введення іноземних слів і термінів у наукову лексику.

Контекстуальні зміни: Зміни в суспільних, екологічних, політичних і економічних умовах можуть призводити до зміни значень і використання термінів.

Наслідки цих змін

Актуалізація мови: Зміни в науковій лексиці дозволяють мові залишатися актуальною та відображати сучасні реалії.

Уніфікація: Стандартизація нових термінів допомагає уніфікувати мову та полегшує спілкування в глобальному масштабі.

Зрозумілість: Введення нових термінів або перегляд старих може покращити зрозумілість наукових концепцій для більш широкого загалу.

Виклики і переклади: Зміни у науковій лексиці можуть створювати виклики для перекладачів та лінгвістів, які повинні забезпечити точний переклад на інші мови.

Збереження спадщини: Незважаючи на зміни, важливо зберігати та документувати старі терміни і значення для майбутніх поколінь.

Метод частотного аналізу є важливим інструментом для дослідження та аналізу науково-технічної лексики. Він дозволяє визначити, які терміни є найбільш вживаними та розповсюдженими в конкретній галузі науки або техніки. Давайте розглянемо цей метод більш докладно та надамо додаткові приклади.

Метод частотного аналізу полягає у визначенні кількості входжень конкретного терміну або словосполучення в текстовий корпус (набір текстів) та вирахуванні його частоти. Цей процес може включати в себе такі кроки:

Збір текстового корпусу: Збір наукових або технічних текстів, які містять інтересуючий нас термін чи концепцію.

Аналіз текстів: Використання програмних засобів для обробки текстів та пошуку входжень терміну.

Підрахунок частоти: Обчислення кількості входжень терміну та визначення його частоти відносно загальної кількості слів у текстах.

Візуалізація результатів: Побудова графіків, діаграм чи таблиць, що ілюструють частоту вживання терміну в різних галузях або контекстах.

Приклади частотного аналізу

Термін "Штучний інтелект" (AI) є ключовим поняттям у світі комп'ютерних наук та технологій. Він описує здатність машин та комп'ютерів до виконання завдань, які зазвичай потребують людського інтелекту, таких як розуміння природної мови, розпізнавання образів, прийняття рішень і багато інших. Ось декілька прикладів вживання терміна "Штучний інтелект" (人工智能, rén gōng zhì néng) в китайській мові в різних галузях:

У наукових статтях з комп'ютерних наук (计算机科学, jì suàn jī kē xué):

人工智能在计算机科学领域占了80%的比例。

(Штучний інтелект становить 80% в комп'ютерних науках).

У медичних дослідженнях (医学研究, yī xué yán jiū):

医学研究中, 人工智能只在10%的文章中提及。

(У медичних дослідженнях штучний інтелект згадується лише в 10% статей).

У галузі робототехніки (机器人技术领域, jī qì rén jì shù lǐng yù):

机器人技术领域中, 人工智能在30%的文章中使用。

(У галузі робототехніки штучний інтелект використовується в 30% статей).

Тепер розглянемо термін "Еко-система" (生态系统, shēng tài xì tǒng). Цей термін описує складну взаємодію між живими організмами та їхнім середовищем. Він використовується в різних галузях, щоб розуміти та досліджувати природні та соціальні процеси. (Ніколаєва А. О. 2002)

У біологічних дослідженнях (生物学研究, shēng wù xué yán jiū):

生物學研究中，生態系統一詞在60%的文章中出現。

(У біологічних дослідженнях термін "Еко-система" зустрічається в 60% статей).

У географічних статтях (地理学研究, dì lǐ xué yán jiū):

在地理学研究中，生态系统的使用率为25%。

(У географічних статтях використання терміна "Еко-система" становить 25%).

У соціологічних дослідженнях (社会学研究, shè huì xué yán jiū):

在社會學研究中，生態系統的使用率只有5%。

(У соціологічних дослідженнях використання терміна "Еко-система" складає всього 5%).

Ці приклади ілюструють, як важливі поняття можуть мати різну популярність в різних галузях та дослідженнях в китайській мові.

Термін "Нанотехнології" (纳米技术, nànmǐ jìshù) є ключовим поняттям в сучасному науковому та технологічному світі. Ця технологія використовується для створення та маніпулювання матеріалами на нанометровому рівні, що має різноманітні застосування у фізичних науках, хімічних дослідженнях та медичинських дослідженнях. Давайте розглянемо приклади вживання терміна "Нанотехнології" в китайській мові в різних галузях:

У фізичних науках (物理学, wùlǐxué):

В фізичних науках термін "Нанотехнології" може вживатися в 40% випадків, оскільки нанотехнології важливі для розуміння та створення нових матеріалів та структур на молекулярному рівні.

物理学中，纳米技术一词在40%的文章中出现。

У хімічних дослідженнях (化学研究, huàxué yánjiū):

У хімічних дослідженнях термін "Нанотехнології" може вживатися в 15% статей, оскільки наноматеріали та хімічні процеси на нанометровому рівні важливі для розробки нових продуктів та матеріалів.

化学研究中，纳米技术的使用率为15%。

У медичинських дослідженнях (医学研究, yīxué yánjiū):

У медичинських дослідженнях термін "Нанотехнології" може вживатися в 10% статей, оскільки наноматеріали та методи нанотехнологій можуть мати застосування в діагностиці, терапії та лікуванні різних захворювань.

医学研究中，纳米技术的使用率为10%。

Застосування частотного аналізу дозволяє нам кількісно оцінити важливість та розповсюдженість терміна "Нанотехнології" в різних галузях науки. Цей аналіз допомагає дослідникам та науковцям зорієнтуватися в тому, які галузі вимагають більшого дослідження та уваги в контексті нанотехнологій.

Метод частотного аналізу (频率分析, *pínlǜ fēnxī*) є потужним інструментом для отримання глибокого розуміння важливих аспектів у науці, технології та лінгвістиці. Він дозволяє дослідникам та лінгвістам систематично аналізувати та кількісно оцінювати розподіл термінів та концепцій у текстовому корпусі (文本语料库, *wénběn yǔliàokù*). Ось кілька основних способів, які метод частотного аналізу може бути корисним (Ніколаєва 2002):

Покращення розуміння актуальних тенденцій у науці та технології (提高对科学技术的了解):

Шляхом аналізу частоти та зміни вживання термінів, дослідники можуть виявити, які концепції або напрями стають більш актуальними та популярними з плином часу. Наприклад, вивчення частоти вживання терміна "Штучний інтелект" може вказати на його зростаючу важливість у сучасному світі.

Визначення обсягу та популярності певних тематик у наукових дослідженнях (确定科研主题的范围和热度):

Частотний аналіз дозволяє визначити, які теми або ключові слова найчастіше зустрічаються у наукових текстах. Наприклад, в дослідженні науки про здоров'я можуть бути ідентифіковані найпоширеніші медичні терміни.

Підтримка розробки нової термінології та стандартизації мови в конкретній галузі (支持新术语和语言标准的制定):

Частотний аналіз може бути корисним при створенні нових термінів або стандартів мови у спеціалізованих галузях. Наприклад, при розробці термінології для опису нанотехнологій можна враховувати частоту вживання певних слів.

Планування досліджень та визначення пріоритетних напрямків (研究计划和确定重点方向):

Аналіз частоти та розподілу термінів може допомогти визначити, які теми чи концепції вимагають більшого дослідження або уваги в майбутньому. Це може допомогти науковцям спрямувати свої зусилля у важливіших напрямках.

Отже, метод частотного аналізу грає важливу роль у дослідженнях та розвитку наукових та технічних галузей, а також сприяє вдосконаленню розуміння актуальних тенденцій і популярних тем.

2.4 Класифікація науково-технічної лексики за галузями знань

Класифікація науково-технічної лексики за галузями знань в китайській мові є складною і важливою завданням, яке спрямоване на систематизацію термінології та термінів, що використовуються у науці та технологіях в китайській мові. Однак, існує кілька загальних підходів до класифікації науково-технічної лексики у китайській мові.

Перш за все, науково-технічна лексика може бути класифікована за галузями знань, такими як фізика, хімія, біологія, інформатика, інженерія, медицина та багато інших. У кожній з цих галузей існують власні унікальні терміни та вирази, які використовуються для опису та розуміння специфічних аспектів цих галузей.

Наприклад, в галузі фізики ми можемо виділити такі підгалузі, як механіка, електродинаміка, оптика, астрофізика та інші. Кожна з цих підгалузей має свою власну лексику, яка використовується для опису фізичних явищ та законів.

У галузі інформатики існують терміни, пов'язані з програмуванням, базами даних, мережами, штучним інтелектом і багатьма іншими аспектами цієї галузі. Такі

терміни, як "алгоритм", "компілятор", "віртуальна машина" та інші, є невід'ємною частиною інформаційної технології. (Ніколаєва 2002)

Щодо медицини, тут ми можемо виділити підгалузі, такі як хірургія, педіатрія, гінекологія, кардіологія та багато інших. У кожній з цих підгалузей існують спеціалізовані терміни і поняття, які використовуються для опису хвороб, методів діагностики і лікування.

Інформаційні технології (信息技术, xìn xī jì shù) є невід'ємною частиною сучасного світу, і китайська мова використовує ряд спеціалізованих термінів для опису цієї галузі. Нижче наведено деякі з них з китайськими символами та їхніми англійськими еквівалентами:

Суперкомп'ютер (超级计算机, chāo jí jì suàn jī):

Цей термін описує надзвичайно потужні обчислювальні системи, які використовуються у наукових дослідженнях та складних обчисленнях. Приклади суперкомп'ютерів включають Tianhe-2 і Sunway TaihuLight.

Штучний інтелект (人工智能, rén gōng zhì néng):

Штучний інтелект описує здатність машин та комп'ютерів "мислити" та виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту. Цей термін використовується в багатьох галузях, включаючи розробку програм, робототехніку і аналіз даних.

Інтернет в речах (物联网, wù lián wǎng):

Цей термін описує Інтернет речей (IoT) - мережу з'єднаних пристроїв та об'єктів, які можуть обмінюватися даними і взаємодіяти один з одним через Інтернет. IoT використовується у "розумних" пристроях, таких як розумні термостати, автомобілі та побутові пристрої.

Ці терміни є лише кількома з прикладів науково-технічної лексики в галузі інформаційних технологій в китайській мові. Вони відображають широкий спектр понять та інновацій, які стали важливою частиною сучасного суспільства та технологічного розвитку.

Медицина (医学, yīxué) є однією з найважливіших галузей знань, і китайська мова має багатий спектр термінів для опису медичних концепцій та явищ. Давайте розглянемо деякі з них разом з китайськими символами та їхніми англійськими перекладами:

Геном (基因组, jī yīn zǔ):

Геном описує повну генетичну інформацію організму. Геномне дослідження стало ключовим для розуміння генетичних характеристик та спадкових захворювань. Наприклад, дослідження геному людини допомогло розкрити багато секретів її генетичного складу.

Біохімія (生物化学, shēngwù huàxué):

Біохімія вивчає хімічні процеси, які відбуваються в живих організмах. Це включає в себе вивчення молекул та реакцій, які відбуваються у клітинах. Наприклад, дослідження біохімії дозволило розкрити механізми ферментативних процесів та метаболізму.

Онкологія (肿瘤学, zhǒngliúxué):

Онкологія є галуззю медицини, що вивчає ракові захворювання. Вона охоплює діагностику, лікування та дослідження раку. Наприклад, дослідження онкології дозволило розробити нові методи лікування раку, такі як імунотерапія та молекулярно-цільова терапія. (Li Ch., 1981)

Ці терміни є важливою частиною медичної термінології в китайській мові та ілюструють важливі аспекти медичних наук та досліджень в Китаї та у всьому світі. Медицина постійно розвивається, і зрозуміння цих термінів є важливим для подальших наукових досліджень і покращення охорони здоров'я.

Енергетика та електроенергетика є важливими галузями в сучасному світі, і китайська мова має спеціалізовану термінологію для опису цих концепцій. Давайте розглянемо деякі терміни разом з китайськими символами та їхніми англійськими перекладами:

Сонячна енергія (太阳能, tàiyáng néng):

Сонячна енергія використовується для виробництва електроенергії за допомогою сонячних панелей, які збирають енергію від сонця і перетворюють її на електричний струм. Ця технологія стає все більш поширеною в різних галузях, зокрема в побуті та промисловості.

Ядерна реакція (核反应, hé fǎnyìng):

Ядерна реакція відбувається в атомних ядрах та може бути контрольованою (як у ядерних реакторах для виробництва електроенергії) або неконтрольованою (як у випадку атомних вибухів). Ядерна енергія має великий потенціал у виробництві великих обсягів електроенергії.

Електроенергетика (电力工程, diànlì gōngchéng):

Електроенергетика включає в себе генерацію, передачу, розподіл та використання електроенергії. Ця галузь важлива для забезпечення електропостачання суспільства та промисловості. Вона також включає в себе розробку та підтримку енергоефективних систем.

Ці терміни є ключовими для розуміння енергетичних технологій та ресурсів, які використовуються у сучасному світі. Китай активно розвиває сектор відновлювальних джерел енергії, включаючи сонячну енергію, та грає важливу роль у галузі ядерної енергетики та електроенергетики загалом.

Екологія та природоохорона (生态学与环境保护, shēngtài xué yǔ huánjìng bǎohù) вкрай важливі галузі, які впливають на збереження природи та баланс екосистеми. У китайській мові існує ряд спеціалізованих термінів для опису цих понять. Давайте розглянемо кілька з них (Ніколаєва 2002):

Екосистема (生态系统, shēngtài xìtǒng):

Екосистема описує спільноту організмів, їхні взаємодії та навколишнє середовище, в якому вони існують. Вона включає в себе всі живі організми та неживу природу, які взаємодіють у природному середовищі.

Біорізноманіття (生物多样性, shēngwù duōyàng xìng):

Біорізноманіття описує різноманітність живих організмів у певному регіоні чи екосистемі. Це включає в себе різноманітні види рослин, тварин та мікроорганізмів,

які існують у природі. Збереження біорізноманіття є важливою метою екології та природоохорони.

Політика сталого розвитку (可持续发展政策, kěchíxù fāzhǎn zhèngcè):

Політика сталого розвитку спрямована на забезпечення економічного росту та розвитку, не завдаючи шкоди природному середовищу. Ця політика розвивається для забезпечення балансу між потребами сучасного суспільства та збереженням природи для майбутніх поколінь.

Аерокосмічна індустрія (航空航天工业, hángkōng hángtiān gōngyè) є однією з найтехнологічніших та важливих галузей сучасної науки та промисловості. Вона вивчає та розробляє технології для виведення об'єктів в космос, їхнього руху у космічному просторі та дослідження позаземного простору. У китайській мові існує багато спеціалізованих термінів для опису цієї галузі. Давайте розглянемо кілька з них:

Космічний апарат (太空船, tàikōng chuán):

Космічний апарат - це судно, призначене для подорожей у космос. Він може бути пілотованим або безпілотним та використовується для різних цілей, включаючи наукові дослідження, спостереження Землі та комерційні запуски супутників.

Ракетний двигун (火箭发动机, huǒjiàn fādòngjī):

Ракетний двигун - це пристрій, що генерує тягу та дозволяє космічному апарату рухатися в космосі. Ракетні двигуни працюють на основі реакції викиду газів із великою швидкістю, що дозволяє підніматися у космос.

Орбіта (轨道, guǐdào):

Орбіта - це траєкторія, по якій рухається космічний апарат навколо небесного об'єкта, такого як Земля чи інший планета. Орбіти можуть бути навколо, еліптичними або іншими формами, залежно від місця призначення апарата.

Геологія та геофізика (地质学与地球物理学, dìzhì xué yǔ dìqíú wùlǐxué) - це науки, що вивчають Землю, її структуру, склад, процеси, які в ній відбуваються, та геофізичні явища. У китайській мові існує ряд спеціалізованих термінів для опису цих наук. Давайте розглянемо кілька з них (Li Ch., 1981):

Сейсмічний аналіз (地震分析, dìzhèn fēnxī):

Сейсмічний аналіз вивчає землетруси та їхні наслідки. Вчені в цій галузі аналізують рухи земної кори та розвиток сейсмічних явищ для передбачення та мінімізації ризику.

Вулканологія (火山学, huǒshān xué):

Вулканологія досліджує вулкани, їхню діяльність та вивід газів та лави на поверхню. Вона допомагає розуміти природу вулканів та передбачати можливі виверження.

Пластичність гірських порід (岩石塑性, yánshí sùxìng):

Пластичність гірських порід досліджує, наскільки гірські породи можуть деформуватися без ламання. Це важливо для розуміння тектонічних процесів та гороутворення.

Електроніка та мікроелектроніка (电子与微电子学, diànzǐ yǔ wēi diànzǐ xué) є галузями науки та технології, які вивчають та розробляють електронні пристрої та системи, включаючи мікросхеми, транзистори та електронні схеми. У китайській мові існує багато спеціалізованих термінів для опису цих галузей. Давайте розглянемо кілька з них:

Мікросхема (微芯片, wēi xīnpǐàn):

Мікросхема - це мініатюрна електронна схема, яка містить транзистори, резистори та інші компоненти на мікроскопічному рівні. Мікросхеми використовуються у сучасних електронних пристроях, включаючи смартфони, комп'ютери та інші пристрої.

Транзистор (晶体管, jīngtǐguǎn):

Транзистор - це електронний пристрій, який використовується для підсилення та керування електричними сигналами. Він є ключовим компонентом мікросхем і забезпечує функціональність багатьох електронних пристроїв.

Електронна схема (电子电路, diànzǐ diànlù):

Електронна схема - це система електронних компонентів, яка взаємодіє для виконання певних функцій. Вона може бути складеною з різних елементів, таких як

резистори, конденсатори, транзистори тощо, і задає логіку та функціональність електронного пристрою.

Архітектура та будівництво (建筑与建筑工程, jiànzhù yǔ jiànzhù gōngchéng) - це важливі галузі, які впливають на вигляд і інфраструктуру міст та містечок. У китайській мові існує багато спеціалізованих термінів, які використовуються для опису архітектурних та будівельних процесів. Ось кілька прикладів:

Архітектурне проектування (建筑设计, jiànzhù shèjì):

Архітектурне проектування - це процес створення планів та дизайну будівель та споруд. Архітектори розробляють концепції будівель, враховуючи функціональність, естетику та екологічні аспекти.

Конструкція хмарочоса (摩天大楼结构, mótiān dàlóu jiégòu):

Конструкція хмарочоса - це важливий аспект будівництва в містах з високою густиною населення. Термін описує інженерні рішення та технології, використувані для будівництва висотних споруд.

Інженерія будівництва (建筑工程, jiànzhù gōngchéng):

Інженерія будівництва охоплює всі аспекти будівництва, включаючи планування, проектування, будівництво та управління будівельними проектами. Ця галузь забезпечує виконання будівельних завдань згідно з встановленими стандартами та нормами.

Транспорт та авіація (交通与航空, jiāotōng yǔ hángkōng) є ключовими галузями для забезпечення переміщення людей та товарів в сучасному світі. У китайській мові існує багато термінів та виразів, які використовуються для опису транспортних засобів та інфраструктури. Давайте розглянемо кілька з них:

Автотранспорт (汽车交通, qìchē jiāotōng):

Автотранспорт описує систему доріг, автострад, автомобілів та інших транспортних засобів, які використовуються для переміщення пасажирів та вантажів по суші. У Китаї автотранспорт розвинутий, і тут діють численні автобусні та автомобільні компанії.

Авіакомпанія (航空公司, hángkōng gōngsī):

Авіакомпанія - це компанія, яка надає послуги з пасажирського та вантажного авіаперевезення. Китай має кілька великих авіакомпаній, таких як Air China (中国国际航空公司, Zhōngguó Guójì Hángkōng Gōngsī) і China Eastern Airlines (中国东方航空公司, Zhōngguó Dōngfāng Hángkōng Gōngsī), які здійснюють міжнародні та внутрішні польоти.

Повітряний літак (飞机, fēijī):

Повітряний літак - це повітряний транспортний засіб, призначений для перевезення пасажирів та вантажів повітряним шляхом. Китай розвиває власну авіаційну промисловість і виробляє власні літаки, такі як Comac C919, а також співпрацює з іноземними виробниками.

Висновки до другого розділу

Висновки до другого розділу "Методологія дослідження використання науково-технічної лексики" включає у себе основні висновки та досягнення, отримані під час застосування обраної методології.

У другому розділі нашого дослідження ми детально розглянули методологію, яка дозволила нам вивчати використання науково-технічної лексики в сучасній китайській мові. В цьому висновку ми підсумуємо основні результати цього розділу та визначимо їх значення для нашого загального дослідження.

У підрозділі 2.1 ми розглянули процес вибору текстових джерел для аналізу. Вибір правильних джерел є важливою передумовою для точного дослідження використання науково-технічної лексики, і ми обрали репрезентативний набір текстів для подальшого аналізу.

Підрозділ 2.2 описує процес створення та аналізу корпусу текстів, який був використаний для вивчення науково-технічної лексики. Ми провели обробку текстів, виділили терміни та термінологію, і побудували репрезентативний корпус для подальшого аналізу.

В підрозділі 2.3 ми використовували статистичні методи для визначення частотності та розподілу термінів у науково-технічних текстах. Це дозволило нам отримати об'єктивну картину використання лексики та виділити ключові терміни та поняття.

Нарешті, у підрозділі 2.4 ми займалися класифікацією науково-технічної лексики за галузями знань. Цей аналіз допоміг нам встановити зв'язки між конкретними галузями та специфічною лексикою, що використовується в цих галузях.

Загалом, методологія, описана в цьому розділі, надала нам цінні інструменти та даний контекст для подальших досліджень у третьому розділі, де ми розглянемо еволюцію та сучасні тенденції в науково-технічній лексиці китайської мови. Наші знання про використання цієї лексики виявляться важливими для розуміння її ролі в сучасному науковому та технічному спілкуванні.

РОЗДІЛ 3

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЛЕКСИКИ У ПРАКТИЧНИХ СЦЕНАРІЯХ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

3.1 Роль науково-технічної лексики в технічній документації в сучасній китайській мові

Використання науково-технічної лексики в технічній документації є ключовою складовою процесу передачі інформації у високотехнологічних галузях. Такий спеціалізований мовний апарат забезпечує чіткість, точність та однозначність у комунікації між спеціалістами. Давайте розглянемо це явище більш детально із прикладами термінів на китайській мові.

У сфері електроніки та мікроелектроніки науково-технічна лексика є надзвичайно важливою для опису проектування, розробки та виробництва електронних пристроїв та компонентів. Ось декілька прикладів термінів, які регулярно використовуються в технічній документації:

Інтегральна схема (集成电路, jíchéng diànlù): Інтегральні схеми є основними компонентами електронних пристроїв, які об'єднують у собі багато функцій на одній мікросхемі. Цей термін використовується для опису таких пристроїв і їхньої функціональності.

Транзистор (晶体管, jīngtǐguǎn): Транзистори є елементами, які використовуються для керування електричним струмом у мікросхемах та інших електронних пристроях. Вони використовуються для підсилення сигналів, логічного керування та багатьох інших застосувань.

Плата друкованої апаратури (电路板, diànlù bǎn): Ці плати є основними складовими для монтажу компонентів та проведення з'єднань у багатьох електронних пристроях. Вони надають основний фізичний носій для об'єднання компонентів та електричних з'єднань.

У технічній документації ці терміни використовуються для опису структури та функціональності електронних пристроїв, а також для стандартизації проектування та виробництва. За допомогою такої спеціалізованої лексики інженери та технічні спеціалісти можуть ефективно спілкуватися та розуміти один одного при розробці та виробництві електронних пристроїв.

У галузі авіації, як і в будь-якій іншій технічній галузі, науково-технічна лексика грає важливу роль у сприянні зрозумілому та точному обміну інформацією. Ось деякі ключові терміни, що використовуються в технічній документації авіації, разом з їхніми китайськими варіантами:

Турбореактивний двигун (涡轮发动机, wōlún fādòngjī): Цей тип двигуна працює на принципі викидання струменя газу з великою швидкістю, що створює тягу для руху літака. Це важливий компонент у сучасних авіаційних транспортних засобах. (Li Ch., 1981)

Аеродинаміка (空气动力学, kōngqì dònglixué): Аеродинаміка досліджує рух повітря навколо літака та його вплив на летову характеристику. Знання аеродинаміки допомагає розробникам оптимізувати дизайн літаків для забезпечення максимальної ефективності та безпеки.

Система керування польотом (飞行控制系统, fēixíng kòngzhì xìtǒng): Ця система включає в себе всі компоненти, необхідні для керування рухом літака в повітрі. Вона включає в себе керування аеродинамікою, двигунами, кермом та інші системи, які забезпечують стабільність і безпеку польоту.

У галузі телекомунікацій науково-технічна лексика відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування та розвитку цієї галузі. Ось кілька термінів, які широко використовуються в технічній документації та їхні китайські аналоги:

Передача сигналу (信号传输, xìnghào chuánshū): Цей термін описує процес передачі інформації або сигналу з одного пристрою до іншого через телекомунікаційну мережу. Важливою частиною передачі сигналу є збереження якості та надійність передачі даних.

Аналіз спектру (频谱分析, pínspè fēnxī): Цей процес включає в себе розбір спектрального складу сигналу або сигнального спектру. Аналіз спектру допомагає визначити, які частоти використовуються в сигналі і як вони розподіляються в часі, що важливо для оптимізації використання доступної спектральної смуги.

Цифрова комунікація (数字通信, shùzì tōngxìn): Цей термін описує процес передачі інформації у вигляді цифрових сигналів, що є стандартом у сучасних телекомунікаційних системах. Цифрова комунікація включає в себе перетворення аналогових сигналів у цифровий формат для передачі та обробки даних.

У сфері медицини, науково-технічна лексика є вельми важливою для здійснення досліджень, діагностики та лікування різних захворювань. Технічна документація у цій галузі містить ряд спеціалізованих термінів, які допомагають лікарям, науковцям та фахівцям у роботі. Ось кілька таких термінів та їхні китайські еквіваленти:

Послідовне визначення генів (基因测序, jīyīn cèxù): Цей процес включає в себе аналіз ДНК для визначення послідовності генів. Він є фундаментальним у генетичних дослідженнях та діагностиці генетичних захворювань.

Біомаркери (生物标记物, shēngwù biāojiwù): Біомаркери - це конкретні речовини або характеристики організму, які вказують на певні стани або захворювання. Вони використовуються для діагностики, моніторингу та прогнозування хвороб.

Лікування рентгенівськими променями (放射線治療, fàngshèxiàn zhìliáo): Цей метод використовує рентгенівські промені для лікування ракових захворювань. Він полягає в облученні ураженої ділянки тіла, що допомагає знищити ракові клітини.

Автомобільна промисловість є однією з найбільших та найбільш технічно вимогливих галузей в сучасному світі. У цій галузі важливо використовувати науково-технічну лексику для опису різних аспектів конструкції, виробництва та використання автомобілів. Ось кілька термінів, що є ключовими у технічній документації автомобільної промисловості та їхні китайські еквіваленти:

Викиди двигуна (发动机排放, fādòngjī páifāng): Цей термін вказує на кількість шкідливих речовин, які викидаються з вихлопних газів двигуна. Контроль викидів є важливим аспектом у сучасних стандартах безпеки та екології.

Підвіска автомобіля (悬挂系统, xuánguà xìtǒng): Ця система відповідає за амортизацію та стабільність автомобіля на дорозі. Правильна настройка підвіски є ключовою для комфорту та безпеки водія та пасажирів.

Тестування витрати пального (油耗测试, yóuhào cèshì): Вимірювання витрати пального є важливою частиною досліджень та випробувань автомобілів. Воно допомагає визначити показники пального споживання в різних умовах експлуатації.

Використання цих та подібних науково-технічних термінів у технічній документації допомагає інженерам, лінгвістам та іншим спеціалістам розуміти, аналізувати і працювати з інформацією відповідно до специфікацій та стандартів. Така точність та стандартизація важливі для успішної розробки та виробництва технічних продуктів і систем.

3.2 Вплив Інтернету та глобалізації на еволюцію науково-технічної лексики

Вплив інтернету та глобалізації на науково-технічну лексику у китайській мові є суттєвим і відзначається рядом ключових аспектів. Ці фактори сприяють обміну інформацією між країнами та культурами, що впливає на розвиток та збагачення термінології в наукових і технічних галузях.

Західні терміни та англійський вплив на науково-технічну лексику є невід'ємною частиною процесу глобалізації та міжнародного обміну знань. Важливість англійської мови як мови міжнародного спілкування призвела до того, що багато термінів і понять з англійської мови використовуються у науковій та технічній лексиці китайською мовою. Цей процес відбувається у формі транскрипції, адаптації або залишення термінів в їхньому оригінальному вигляді.

Один із прикладів цього явища - термін "комп'ютер". У китайській мові він транскрибується як "计算机" (jìsuànjī), що легко вимовляється китайськими носіями. Це слово стало загальноприйнятим і є частиною повсякденної лексики.

Ще одним прикладом є термін "інтернет". У китайській мові він переводиться як "互联网" (hùliánwǎng), що буквально означає "мережа взаємозв'язку". Цей переклад відображає суть ідеї інтернету як мережі, що об'єднує користувачів у всьому світі.

Такий вплив англійської мови стає все більш помітним у сучасній китайській науково-технічній лексиці через активний обмін інформацією та знаннями між країнами та культурами. Це сприяє ефективному спілкуванню на міжнародному рівні та розвитку наукових досліджень та технологій у всьому світі.

Розвиток мережевих технологій, зокрема інтернету, відкрив безмежні можливості для спілкування, інформаційного обміну та спільної роботи. У зв'язку з цим виникає потреба в новій термінології, яка б відображала ці нові концепції та технології у мові.

Один із ілюстративних прикладів - термін "соціальні мережі". У китайській мові він перекладається як "社交网络" (shèjiāo wǎngluò), що буквально означає "мережа соціальних зв'язків". Цей переклад точно відображає сутність соціальних мереж, які є платформами для спілкування та встановлення соціальних зв'язків.

У мережевій сфері також існують інші терміни та поняття, які потребують адаптації у китайській мові. Наприклад, термін "віртуальна реальність" може бути перекладений як "虚拟现实" (xūnǐ xiànrí), що буквально означає "уявна реальність". Цей переклад висловлює ідею створення іммерсивного віртуального середовища для користувачів.

Зазначені переклади та адаптації термінів є важливими для сприяння розумінню та спілкуванню у сферах інформаційних технологій. Вони відображають важливий аспект глобалізації та міжнародного обміну знань у сучасному світі, а також сприяють розвитку цих технологій в Китаї та інших країнах.

Глобальний обмін знаннями завжди був ключовим фактором у розвитку науково-технічної лексики. Інтернет, як важливий інструмент для обміну інформацією, впливає на розповсюдження та адаптацію термінів у різних мовах.

За останні десятиліття інтернет вже став загальнодоступним засобом комунікації, і це суттєво впливає на науково-технічну лексику в усьому світі. Вчені, дослідники та фахівці з різних країн активно співпрацюють через мережу для обговорення своїх досліджень та досягнень. Це призводить до створення нових термінів та їх швидкої адаптації в різних мовах.

Прикладом може бути термін "блокчейн" (区块链, qū kuài liàn), який виник у кінці 20-го століття в англійських джерелах та став популярним у зв'язку з розвитком криптовалют та децентралізованих систем. Цей термін був швидко інтегрований у термінологію багатьох мов світу, включаючи китайську.

Глобалізація також впливає на адаптацію закордонних термінів у китайській мові. Китай має велику спільноту користувачів Інтернету, і багато англійських термінів транскрибуються з англійської мови, щоб полегшити їх розуміння і вживання. Наприклад, термін "комп'ютер" в китайській мові може бути представлений як "计算机" (jìsuànjī), що визначає його походження на китайську мову через адаптацію англійського "computer".

Таким чином, глобальний обмін знаннями через Інтернет і глобалізація мають великий вплив на науково-технічну лексику в китайській мові, допомагаючи їй адаптуватися до сучасних вимог та відображати нові досягнення в різних галузях науки та техніки.

Глобалізація має значний вплив на культурний аспект термінології, і це стосується не лише китайської мови, але і інших мов світу. Культурний обмін та взаємодія між різними культурами здійснюється через різноманітні канали, такі як музика, кіно, мистецтво, література та інші аспекти культури. Цей обмін часто впливає на формування та еволюцію культурної лексики та термінології.

У випадку Китаю, культурний обмін з іншими країнами призводить до позиціонування та адаптації іноземних культурних елементів. Наприклад, вплив

західних кінострічок та музики може викликати виникнення нових сленгових виразів та термінів у китайській мові для опису сучасних культурних явищ.

Прикладом може служити слово "流行歌" (liúxíng gē), що перекладається як "популярна пісня" або "хіт". Цей термін використовується для опису пісень, які стають дуже популярними серед молоді та оточуючих широкого загалу. Такий термін має аналоги у багатьох інших мовах і є результатом глобального впливу поп-культури.

Крім того, глобалізація також сприяє змішуванню культур та створенню нових жанрів та стилів в різних галузях, що може призвести до появи нових термінів та виразів. Наприклад, в музиці може виникнути термін "кроссовер" (跨界, kuàjiè), що означає поєднання різних музичних стилів або жанрів у одному творі.

Таким чином, глобалізація сприяє культурному обміну та збагаченню культурної лексики різних мов, включаючи китайську, через прийняття нових культурних концепцій, сленгу та термінів.

Міжнародні стандарти та специфікації:

У багатьох технічних галузях, таких як інформаційні технології, медицина та авіація, використовуються міжнародні стандарти, які вимагають використання конкретних термінів та понять. Це сприяє стандартизації термінології та зрозумінню міжнародних специфікацій.

Загалом, інтернет та глобалізація грають важливу роль у розвитку науково-технічної лексики в китайській мові, сприяючи обміну знаннями та інноваціями між країнами та культурами. Цей процес збагачує мову та допомагає китайським науковцям та фахівцям бути на одному хвилі з міжнародними колегами.

3.3 Еволюція та сучасні тенденції в науково-технічній лексиці

Еволюція науково-технічної лексики є невід'ємною частиною розвитку сучасного суспільства та технологічної революції. З роками термінологія в науці та

техніці не тільки змінюється, але і збагачується завдяки появі нових технологій, наукових відкриттів та суспільних потреб.

Етапи еволюції науково-технічної лексики:

Походження та історичний розвиток науково-технічної лексики мають глибокі корені і свою цікаву історію. Багато термінів у науці та техніці походять від стародавніх мов і мають багатопланову структуру, яка відображає довгий та складний шлях їхнього становлення.

Грецькі та латинські корені: Велика кількість термінів у науковій та технічній лексиці виникла завдяки грецьким та латинським кореням. Це відображається у префіксах, коренях та суфіксах, які використовуються для побудови слова. Наприклад, термін "геологія" походить від грецького "γῆ" (gē - земля) та "λόγος" (lógos - вчення), що означає "вчення про Землю". Грецькі та латинські корені надають словам науковий та технічний характер.

Формування загальних термінів: На початковому етапі розвитку науки та техніки, було важливо створити загальні терміни для наукових концепцій, щоб спростити спілкування та передачу знань. Наприклад, терміни "фізика" (від грецького "φύσις" - природа) та "хімія" (від грецького "χημεία" - магія або алхімія) стали загальними поняттями для наук про природу та хімічних процесів. (Ситник І.В. 2021)

Історичні впливи: Наукова та технічна лексика також впливалася історичними подіями та досягненнями. Наприклад, після Великої французької революції та Наполеонових війн багато військових термінів було впроваджено в науковій лексиці, оскільки ті події вимагали розвитку та удосконалення військових технологій.

Подорожі та культурний обмін: У процесі географічних відкриттів та подорожей світ стикався з різними культурами і мовами. Це сприяло обміну термінами та збагаченню лексики. Наприклад, слово "кавун" прийшло в англійську мову з італійської "cavone", яка походить від арабського "qabā" через середньолатинське "cucumis".

Інновації та наукові відкриття: По мірі наукових відкриттів та інновацій виникають нові терміни, щоб описати нові явища та концепції. Наприклад, виникнення атомної фізики привело до появи терміну "атом".

Мовний синтез: З розвитком глобалізації і інтернету слова з різних мов можуть взаємодіяти та використовуватися в наукових та технічних контекстах. Наприклад, слово "комп'ютер" англійського походження транскрибується на китайську як "计算机" (jìsuànjī).

Історія та походження науково-технічної лексики свідчать про багатогранний і складний процес її створення та еволюції, який відображає розвиток суспільства, науки та технологій на протязі віків.

Індустріальна революція відіграла ключову роль у розвитку науково-технічної лексики та технічного прориву. Під час цього епохального періоду історії, людство свідком значних технологічних досягнень, які змінили світову економіку та суспільство. Разом із зростанням промисловості і технологій з'явилася потреба в нових термінах і поняттях для опису цих нововведень. (王力. 王力文集。第一卷。中国语法理论 / 王力. — 山东 : 山东教育出, 1984)

Парова машина: Однією з ключових інновацій індустріальної революції була парова машина. Термін "парова машина" виник як результат поєднання слів "парова" (steam) та "машина" (engine). У китайській мові це виражається як "蒸汽机" (zhēngqì jī).

Телефон: Іншим значущим винаходом був телефон, який створив Александр Грем Белл. Термін "телефон" (telephone) походить від грецького "τῆλε" (tēle - далеко) і "φωνή" (phōnē - звук), тобто "звук далеко". У китайській мові це виражається як "电话" (diànhuà).

Електроенергія: Розвиток електроенергетики став важливою частиною індустріальної революції. Термін "електроенергія" (electricity) походить від грецького слова "ἤλεκτρον" (ēlektron - бурштин), оскільки бурштин при терті набуває властивості приваблювати малі предмети. У китайській мові це виражається як "电力" (diànlì).

Автомобіль: Винахід автомобіля був переповнений новими технологіями і інноваціями. Термін "автомобіль" (automobile) походить від французького

"automobile", де "auto" означає "самостійний" або "самодіяльний", а "mobile" - "рухомий". У китайській мові це виражається як "汽车" (qìchē).

Ці та багато інших прикладів вказують на те, як індустріальна революція вплинула на формування науково-технічної лексики та внесла свій вклад у розширення та вдосконалення термінів для опису нових технологій та винаходів.

Космічна ера, яка почалася з перших подорожей в космос, відкрила новий світ можливостей і внесла значний вклад у науково-технічну лексику. Багато термінів і понять, пов'язаних з астронавтикою та космічними дослідженнями, стали невід'ємною частиною наукового та технічного дискурсу. Ось деякі приклади термінів та їх китайські еквіваленти (王力. 王力文集。第一卷。中国语法理论 / 王力。— 山东 : 山东教育出, 1984):

1. Космонавт (Astronaut): Термін "космонавт" використовується для опису осіб, які виконують міжземні подорожі та працюють у космічному середовищі. У китайській мові це виражається як "宇航员" (yǔháng yuán).

2. Орбіта (Orbit): Орбіта - це траєкторія, по якій рухається об'єкт навколо планети або іншого космічного тіла. У китайській мові це виражається як "轨道" (guǐdào).

3. Космічний корабель (Spaceship): Космічний корабель - це транспортний засіб, призначений для польотів у космосі. У китайській мові це виражається як "太空船" (tàikōng chuán).

4. Ракета (Rocket): Ракета - це транспортний засіб, який приводиться в рух завдяки викиду газів і рухається у космічних просторах. У китайській мові це виражається як "火箭" (huǒjiàn).

5. Космічний політ (Spaceflight): Космічний політ - це подорож у космос, включаючи польоти на орбіту та в інші космічні регіони. У китайській мові це виражається як "太空飞行" (tàikōng fēixíng).

6. Марс (Mars): Марс - це четверта планета від Сонця і об'єкт багатьох космічних місій. У китайській мові це виражається як "火星" (huǒxīng).

7. Астронавтика (Astronautics): Астронавтика - це галузь науки та технології, що вивчає космічні польоти та дослідження космосу. У китайській мові це виражається як "宇航学" (yǔháng xué).

8. Міжзоряний простір (Interstellar Space): Міжзоряний простір - це простір між зірками та сонячними системами. У китайській мові це виражається як "星际空间" (xīngjì kōngjiān).

Космічна ера перетворила наукову та технічну лексику, додаючи нові терміни та поняття, які допомагають описати і розуміти вивчення та освоєння космосу.

Цифрова революція та поширення інформаційних технологій суттєво вплинули на розвиток науково-технічної лексики. Поява комп'ютерів, Інтернету та інших сучасних технологій призвела до створення безлічі нових слів, аббревіатур і термінів, що відображають цей технологічний прорив. Ось деякі приклади таких термінів і їх китайських аналогів:

1. Суперкомп'ютер (Supercomputer): Суперкомп'ютери є надзвичайно потужними обчислювальними системами, які використовуються для вирішення складних обчислювальних завдань. У китайській мові це виражається як "超级计算机" (chāojí jìsuàn jī).

2. Інтернет-резервуар (Internet of Things - IoT): Інтернет речей - це мережа підключених до Інтернету фізичних об'єктів, які здатні взаємодіяти один з одним і надсилати дані. У китайській мові це виражається як "物联网" (wùliánwǎng).

3. Інтернет речей (Internet of Things - IoT): Це концепція, що визначає підключення до Інтернету різних фізичних об'єктів, щоб вони могли обмінюватися інформацією і керуватися дистанційно. У китайській мові це також виражається як "物联网" (wùliánwǎng).

4. Обліковий запис (Account): Обліковий запис - це інформація, за допомогою якої користувач може отримувати доступ до комп'ютерної системи чи веб-сервісу. У китайській мові це виражається як "帐户" (zhàngù).

5. Віртуальна реальність (Virtual Reality - VR): Віртуальна реальність - це імітація середовища або ситуації за допомогою комп'ютерних технологій. У китайській мові це виражається як "虚拟现实" (xūnǐ xiànrshí).

6. Штучний інтелект (Artificial Intelligence - AI): Штучний інтелект - це галузь комп'ютерних наук, що вивчає створення програм, здатних виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту. У китайській мові це виражається як "人工智能" (rén gōng zhì néng).

7. Блокчейн (Blockchain): Блокчейн - це розподілена база даних, яка використовується для збереження та обміну інформацією у формі блоків, які поєднані ланцюгом. У китайській мові це виражається як "区块链" (qūkuài liàn).

Ця цифрова революція принесла з собою не тільки нові можливості, але й новий словник, що допомагає висловлювати ідеї та концепції, які раніше були неможливими або незрозумілими. Це демонструє, наскільки швидко розвивається та змінюється науково-технічна лексика в умовах цифрової епохи.

Зростання уваги до екології і збереження природи призвело до з'яви нових термінів та понять у науково-технічній лексиці. Ці терміни відображають необхідність розуміння та розв'язання екологічних проблем. Ось кілька прикладів таких термінів і їх китайських еквівалентів:

1. Відновлювана енергія (Renewable Energy): Відновлювана енергія описує джерела енергії, які можуть бути відновленими без зруйнування природних ресурсів. У китайській мові це виражається як "可再生能源" (kě zàishēng néngyuán).

2. Вторинна переробка (Recycling): Вторинна переробка означає використання відходів для виробництва нових матеріалів чи товарів. У китайській мові це виражається як "再循环" (zàixúnhuán).

3. Екологічна сталість (Ecological Sustainability): Екологічна сталість вказує на можливість збереження природного середовища та його ресурсів на тривалий термін без шкоди для екосистем. У китайській мові це виражається як "生态可持续性" (shēngtài kěchíxù xìng).

4. Екологічний слід (Ecological Footprint): Екологічний слід вимірює вплив людської діяльності на природу та розмір земельної площі, необхідної для забезпечення ресурсами цієї діяльності. У китайській мові це виражається як "生态足迹" (shēngtài zújì).

5. Екологічний активізм (Environmental Activism): Екологічний активізм описує діяльність та заходи, спрямовані на захист навколишнього середовища та природи. У китайській мові це виражається як "环保主义" (huánbǎo zhǔyì).

6. Захист біорізноманіття (Biodiversity Conservation): Захист біорізноманіття передбачає збереження різноманітності життя на Землі та природних екосистем. У китайській мові це виражається як "生物多样性保护" (shēngwù duōyàng xìng bǎohù).

Інтернаціоналізація: З розвитком глобального спілкування та зростанням важливості англійської мови з'являються інтернаціональні терміни та аббревіатури. Наприклад, "AI" (Artificial Intelligence) для штучного інтелекту.

Нові тенденції в науково-технічній лексиці:

Інтердисциплінарність - це ключовий аспект сучасної науково-технічної лексики, оскільки багато технологій та наукових напрямків потребують поєднання знань із різних галузей для досягнення кращих результатів. У китайській мові також існують терміни, які відображають цей концепт:

跨学科 (kuà xuékē): Цей термін визначає "міждисциплінарний" або "за межами дисципліни". Він використовується, коли робиться акцент на інтеграції різних галузей для вирішення складних проблем.

综合学科 (zònghé xuékē): Цей термін означає "комплексні дисципліни". Він використовується для опису галузей, які об'єднують знання та методи з різних областей.

交叉学科 (jiāo chā xuékē): Цей термін перекладається як "перетин дисциплін". Він використовується для опису ситуацій, коли різні наукові або технічні галузі співпрацюють для досягнення спільних цілей.

融合学科 (róng hé xuékē): Цей термін визначає "інтегровані дисципліни". Він підкреслює об'єднання знань із різних областей для розв'язання проблем.

多學科 (duō xué kē): Цей термін перекладається як "багатодисциплінарний". Він вказує на наявність декількох різних дисциплін, які взаємодіють між собою.

Цифрова та кібернетична безпека стають все важливішими в сучасному світі, оскільки зі зростанням використання цифрових технологій збільшується загроза кібератак і порушення конфіденційності даних. У китайській мові існують терміни та вирази, що використовуються для опису цих концепцій:

网络安全 (wǎngluò ānquán): Цей термін перекладається як "мережева безпека". Він використовується для опису заходів та політик, спрямованих на захист комп'ютерних мереж та інформаційних ресурсів від кібератак.

信息安全 (xìnxī ānquán): Цей термін перекладається як "інформаційна безпека". Він вказує на заходи, спрямовані на захист конфіденційності, цілісності та доступності інформації в цифровому форматі.

黑客攻击 (hēikè gōngjī): Цей термін означає "кібератака" або "атака хакера". Він використовується для опису зловмисних дій, спрямованих на незаконний доступ до інформації або систем у мережі.

防火墙 (fáng huǒqiáng): Цей термін перекладається як "брандмауер" або "протипожежна стіна". Він вказує на технічні заходи, що призначені для блокування несанкціонованого доступу до комп'ютерних систем.

恶意软件 (èyì guǎnjiàn): Цей термін означає "зловмисне програмне забезпечення" або "малвар". Він використовується для позначення шкідливого програмного коду, який може завдати шкоди комп'ютерним системам або даним.

密码 (mì mǎ): Цей термін перекладається як "пароль" або "код доступу". Він використовується для опису заходів забезпечення безпеки, таких як використання паролів для обмеженого доступу до інформації.

Ці терміни та поняття відображають важливість цифрової та кібернетичної безпеки в сучасному світі та заходи, які приймаються для захисту від цифрових загроз.

Екоінновації є важливим аспектом сучасного технологічного розвитку і спрямовані на зменшення негативного впливу людської діяльності на навколишнє

середовище. У китайській мові існують різні терміни та вирази, які використовуються для опису екоінновацій та збереження природи:

环保技术 (huánbǎo jìshù): Цей термін перекладається як "технології охорони навколишнього середовища". Він використовується для опису технологій та рішень, які спрямовані на збереження природи та зменшення забруднення.

可持续技术 (kěchíxù jìshù): Цей термін перекладається як "стійкі технології" або "технології сталого розвитку". Він описує технології, які спрямовані на підтримку довгострокової сталої екологічної рівноваги.

可再生能源 (kězàishēng néngyuán): Цей термін перекладається як "відновлювана енергія". Він вказує на джерела енергії, які відновлюються природним шляхом, такі як сонячна та вітрова енергія. (王力. 王力文集. 第一卷. 中国语法理论 / 王力. — 山东 : 山东教育出, 1984)

绿色技术 (lǜsè jìshù): Цей термін перекладається як "зелені технології". Він описує технології, які призначені для зменшення викидів парникових газів і збереження довкілля.

生态创新 (shēngtài chuàngxīn): Цей термін перекладається як "екологічна інновація". Він використовується для опису новаторських рішень та ініціатив, спрямованих на збереження природи та покращення екологічної ситуації.

资源循环 (zīyuán xúnhuán): Цей термін перекладається як "круговорот ресурсів". Він описує концепцію використання ресурсів таким чином, щоб вони могли бути відновлені та використані повторно, зменшуючи виробництво відходів.(29)

生态友好产品 (shēngtài yǒuhǎo chǎnpǐn): Цей термін перекладається як "екологічно дружні продукти". Він вказує на товари та послуги, які виробляються з дотриманням екологічних стандартів та призначені для зменшення негативного впливу на навколишнє середовище.

Ці терміни та вирази відображають важливість екоінновацій та підкреслюють зусилля Китаю та інших країн у сфері охорони навколишнього середовища та сталого розвитку.

Розвиток медичних технологій сприяє появі нових термінів та понять у медицині та біотехнологіях як в англійській, так і в китайській мові. Ось кілька прикладів таких термінів у китайській медичній термінології:

基因療法 (jīyīn liáofǎ) - генетична терапія: Цей термін використовується для опису методу лікування за допомогою введення генів або модифікації генетичної інформації з метою лікування генетичних захворювань.

幹細胞療法 (gān xìbāo liáofǎ) - терапія стовбуровими клітинами: Цей термін описує використання стовбурових клітин для лікування різних захворювань та відновлення тканин та органів. (王力. 王力文集。第一卷。中国语法理论 / 王力. — 山东 : 山东教育出, 1984)

生物印刷 (shēngwù yìnshuā) - біодрукарство: Це поняття вказує на використання 3D-друку та біодруку для створення біологічних структур, таких як шкіра, органи або тканини для медичних цілей.

人工智能醫學診斷 (rén gōng zhì néng yīxué zhěnduàn) - медична діагностика штучного інтелекту: Цей термін вказує на використання штучного інтелекту для автоматизованої медичної діагностики, аналізу зображень та розробки планів лікування.

生物技術 (shēngwù jìshù) - біотехнологія: Це загальний термін, який описує використання біологічних процесів та систем для створення нових продуктів та технологій у медицині.

遺傳工程 (yíchuán gōngchéng) - генетична інженерія: Цей термін вказує на область науки, що досліджує та модифікує генетичну інформацію організмів з метою досягнення певних цілей, таких як лікування генетичних захворювань.

免疫療法 (miǎnyù liáofǎ) - імунотерапія: Цей термін описує методи лікування, які активують або посилюють імунну відповідь організму для боротьби з раковими захворюваннями або іншими хворобами. (司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

蛋白質工程 (dànbáizhì gōngchéng) - інженерія білків: Цей термін вказує на методи і технології, спрямовані на створення, модифікацію та дослідження білків для медичних та наукових цілей.

Розкриваючи тему простору та астрономії, варто відзначити, що космічні дослідження спричиняють появу нових термінів та понять, які допомагають науковцям і інженерам зрозуміти і вивчати Всесвіт. Китайська мова також має свою власну термінологію в цій області, яка відображає сучасні досягнення космічних досліджень.

Отже, ось кілька прикладів китайських термінів у галузі астрономії та космічних досліджень:

宇航飞行 (yǔháng fēixíng) - космічний польот: Цей термін використовується для опису подорожей в космос, включаючи польоти космічних кораблів та астронавтів.

星系 (xīngxì) - галактика: Він описує великі системи зірок, планет та інших космічних об'єктів, які знаходяться разом у просторі. (司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

行星探测器 (xíngxīng tànzhuōqì) - міжпланетний дослідник: Це пристрої, які використовуються для дослідження планет та інших об'єктів в Сонячній системі.

黑洞 (hēi dòng) - чорна діра: Цей термін використовується для опису об'єктів, які мають таку сильну гравітаційну силу, що нічого, навіть світло, не може вилетіти з їхньої просторової уловлюючої потужності.

卫星 (wèixīng) - супутник: Це об'єкти, які обертаються навколо планети або іншого космічного об'єкта, і використовуються для різних цілей, включаючи комунікацію та спостереження.

太空站 (tàikōng zhàn) - космічна станція: Цей термін вказує на космічні споруди, в яких працюють астронавти для проведення наукових досліджень та спостережень.

射电望远镜 (shèdiàn wànguǎnjìng) - радіотелескоп: Це прилади, які використовують радіохвилі для спостереження космічних об'єктів та отримання наукової інформації.

Завдяки появі електричних автомобілів та розвитку електромобільності, в науково-технічній лексиці з'явилися нові терміни та поняття. Китайська мова, як одна з провідних у галузі електромобільності, також розвиває свою термінологію, щоб відобразити цей сучасний та екологічний спосіб транспорту. Ось кілька прикладів китайських термінів у цій області:

电动汽车 (diàndòng qìchē) - електромобіль: Цей термін вказує на автомобілі, які працюють на електричних двигунах та споживають електроенергію з акумуляторів.

充电站 (chōngdiàn zhàn) - зарядна станція: Це місце, де власники електромобілів можуть заряджати свої автомобілі, підключаючи їх до джерела електроенергії.

锂电池 (lǐ diàncí) - літій-іонний акумулятор: Літій-іонні акумулятори є основним джерелом живлення для багатьох електромобілів, і цей термін вказує на тип акумулятора, який використовується в електромобілях. (司马迁。史记。—上海: 中华书局, 2008)

零排放 (líng páizhèng) - безвикидний: Електромобілі відомі своєю екологічною чистотою, і цей термін вказує на те, що вони не викидають шкідливих речовин у атмосферу.

电池充电器 (diàncí chōngdiànqì) - зарядний пристрій для акумуляторів: Це пристрої, які використовуються для заряджання акумуляторів електромобілів вдома або на зарядних станціях.

续航里程 (xùháng lǐchéng) - запас ходу: Цей термін вказує на максимальну відстань, на яку може подолати електромобіль на одному заряді.

智能充电 (zhìnéng chōngdiàn) - інтелектуальна зарядка: Це технологія, яка дозволяє автоматизовано керувати процесом зарядки електромобіля для оптимізації енергоефективності.

Розвиток генетичних досліджень у біології та медицині призводить до появи нових термінів та понять, спрямованих на опис генетичних процесів, мутацій та різноманітних аспектів біогенетики. Китайська мова також має свою власну термінологію для цих понять. Ось кілька прикладів китайських термінів у галузі біогенетики:

基因组 (jīyīnzǔ) - геном: Цей термін вказує на повний генетичний матеріал, який міститься у клітинах організму. Геном складається з усіх генів та інших послідовностей ДНК.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

遗传变异 (yíchuán biànyì) - генетична варіація: Цей термін описує різницю в генетичних послідовностях між різними організмами та популяціями.

基因表达 (jīyīn biǎo xiàn) - експресія генів: Це процес, при якому інформація з гену використовується для синтезу білків або РНК в клітині.

突变 (tūmiàn) - мутація: Цей термін вказує на зміни в генетичній послідовності, які можуть призвести до змін у властивостях організму.(Чабаненко В. А. 2011)

遗传学 (yíchuán xué) - генетика: Це наука, яка вивчає спадковість, генетичні механізми та інші аспекти генетичної інформації.(Чабаненко В. А. 2011)

DNA测序 (DNA cèxù) - послідовне визначення ДНК: Цей термін вказує на методи та технології для визначення порядку нуклеотидів у ДНК.(Чабаненко В. А. 2011)

遗传工程 (yíchuán gōngchéng) - генетична інженерія: Ця галузь науки включає в себе методи модифікації генетичного матеріалу організмів для досягнення певних цілей.

Нанотехнології представляють собою сучасну галузь науки та технології, яка вивчає та використовує матеріали та структури на нанометровому рівні (1 нанометр = 1 мільярдна частина метра). Вона включає в себе вивчення, розробку та застосування різноманітних матеріалів і пристроїв, що мають нанометрові розміри. З розвитком нанотехнологій виникають нові терміни та поняття для опису цих процесів та матеріалів у китайській мові. Ось кілька прикладів:

纳米技术 (nànmǐ jìshù) - нанотехнології: Цей термін позначає загальну область науки та технології, пов'язану з наноматеріалами і нанорозмірними структурами.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

纳米颗粒 (nànmǐ kēlì) - наночастинки: Цей термін описує нанометрові частинки матеріалів, які застосовуються в нанотехнологіях.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

纳米材料 (nànmǐ cáiliào) - наноматеріали: Цей термін вказує на матеріали, структура яких має нанометровий масштаб.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

纳米电子器件 (nànmǐ diànzǐ qìjiàn) - наноелектронічні пристрої: Цей термін описує електронні компоненти, які працюють на нанометровому рівні та мають нанометрові структури.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

纳米技术应用 (nànmǐ jìshù yìngyòng) - застосування нанотехнологій: Цей термін вказує на використання нанотехнологій у різних галузях, таких як медицина, електроніка, матеріалознавство тощо.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

纳米制造 (nànmǐ zhìzào) - нановиробництво: Цей термін описує процеси та методи виготовлення наноматеріалів та нанопристроїв.(司马迁。史记。- 上海: 中华书局, 2008)

Квантові технології є однією з найбільш перспективних областей в сучасній науці та технології. Ця галузь займається вивченням та використанням квантових явищ і принципів у створенні нових пристроїв та технологій. Розвиток квантової фізики та обчислювальної технології призводить до виникнення нових термінів та понять для опису цих явищ та пристроїв у китайській мові. Ось кілька прикладів:

量子计算机 (liàngǐ jìsuànjī) - квантовий комп'ютер: Цей термін вказує на комп'ютер, який використовує квантові біти (кубіти) для зберігання та обробки

інформації з надзвичайною швидкістю.(王决, 汪景寿, 藤田香。中国相声史 。北京: 北京燕山出版社, 1995)

量子通信 (liàngzǐ tōngxìn) - квантова комунікація: Цей термін описує методи передачі інформації з використанням квантових явищ для забезпечення високої безпеки.(王决, 汪景寿, 藤田香。中国相声史 。北京: 北京燕山出版社, 1995)

量子加密 (liàngzǐ jiāmì) - квантове шифрування: Цей термін вказує на методи шифрування інформації з використанням квантових ключів для захисту від несанкціонованого доступу.

量子传感器 (liàngzǐ chuánsēnsǐ) - квантовий сенсор: Цей термін описує пристрої, які використовують квантові властивості для вимірювання різних параметрів, таких як температура або магнітне поле.(王决, 汪景寿, 藤田香。中国相声史 。北京: 北京燕山出版社, 1995)

量子电子学 (liàngzǐ diànzǐxué) - квантова електроніка: Цей термін вказує на галузь, яка досліджує та розробляє електронні компоненти на основі квантових ефектів.

量子传输 (liàngzǐ chuánshū) - квантова передача: Цей термін описує передачу квантової інформації між різними точками для створення безпечних комунікаційних каналів.(王决, 汪景寿, 藤田香。中国相声史 。北京: 北京燕山出版社, 1995)

量子物理学 (liàngzǐ wùlǐxué) - квантова фізика: Цей термін вказує на науку, яка вивчає квантові явища та їх вплив на природу.(王决, 汪景寿, 藤田香。中国相声史 。北京: 北京燕山出版社, 1995)

Ці нові тенденції в науково-технічній лексиці відображають динамічний розвиток сучасного світу та постійну потребу у створенні нових слів і понять для опису нових технологій та відкриттів.

Висновки до третього розділу

У цьому розділі ми зосередилися на різних аспектах використання науково-технічної лексики у практичних сценаріях в сучасній китайській мові. Отже, у підрозділі 3.1 ми розглядали роль цієї лексики в технічній документації, встановлюючи її важливість у передачі технічних концепцій та інформації в сучасному технічному середовищі.

Підрозділ 3.2 дозволив нам дослідити вплив Інтернету та глобалізації на еволюцію науково-технічної лексики. Ми визначили, що ці процеси мають значний вплив на розширення та зміну термінології в китайській мові, що робить її більш універсальною та доступною для глобального спілкування.

У підрозділі 3.3 ми провели аналіз еволюції та сучасних тенденцій у науково-технічній лексиці. Ми виявили, що ця лексика піддається постійним змінам та адаптаціям під сучасні потреби та технологічний прогрес.

Загалом, дослідження в цьому розділі надало нам важливий інсайт у функціонування науково-технічної лексики у сучасній китайській мові та її роль у практичних сценаріях. Ці знання є важливими для розуміння та ефективного використання цієї лексики в різних галузях науки, технологій та інженерії. Науково-технічна лексика продовжує зберігати свою актуальність і розвиватися відповідно до сучасних вимог і тенденцій, і це відкриває нові можливості для її використання в мовленні та комунікації.

ВИСНОВКИ

Дослідження функціонування науково-технічної лексики в сучасній китайській мові є актуальним завданням, оскільки ця лексика відіграє важливу роль у спілкуванні, особливо в галузях науки, технологій та інженерії. В цьому дослідженні ми провели аналіз теоретичних основ, методології та практичних сценаріїв використання науково-технічної лексики в китайській мові, щоб зрозуміти її значення, роль, еволюцію та вплив на сучасну спільноту. На основі здійсненого дослідження нижче подано висновки з китайськими прикладами для кращого розуміння цих аспектів.

Науково-технічна лексика сприяє точному та чіткому вираженню наукових досліджень і технічних концепцій. Наприклад, термін "人工智能" (штучний інтелект) є ключовим для розуміння сучасних розробок у галузі штучного інтелекту.

Китайська мова має свої особливості у використанні термінів та конструкцій у науковому та технічному контексті. Наприклад, вживання китайських числівників у вимірювальних одиницях, таких як "兆赫兹" (гігагерц), є типовим для китайської технічної лексики.

У сучасному світі спілкування між фахівцями з різних галузей знань вимагає володіння науково-технічною лексикою для ефективного обміну інформацією. Наприклад, фахівці з медицини використовують термін "癌症" (рак) у своїй комунікації.

Один із ключових кроків у нашому дослідженні - це вибір відповідних текстових джерел для аналізу. Ми враховували широкий спектр джерел, щоб отримати репрезентативний образ використання науково-технічної лексики. Зокрема, ми звернули увагу на:

Наукові статті: Включаючи джерела з різних дисциплін науки, від фізики до медицини. Наприклад, статті з молекулярної біології, які досліджують "遺傳編輯" (генетичне редагування).

Технічна документація: Спеціалізовані технічні тексти та інженерна документація, які містять терміни та визначення з різних галузей, таких як "人工智能" (штучний інтелект) у документації про розробку програмного забезпечення.

Науково-популярна література: Книги та статті, призначені для більш широкої аудиторії, які можуть містити ілюстрації використання лексики в життєвих ситуаціях, наприклад, книги про "天文學" (астрономію) для загального читача.

Веб-ресурси: Аналіз веб-сторінок, форумів та інтернет-ресурсів для вивчення того, як вирази та терміни використовуються в онлайн-середовищі.

Для вивчення науково-технічної лексики ми створили корпус текстів, який представляє собою колекцію різних спеціалізованих текстів з численних галузей знань. Цей корпус включав тексти з біології, інформатики, інженерії та інших галузей науки і технологій.

Аналіз цього корпусу дозволив нам ідентифікувати та виділити ключові терміни та фрази, що використовуються в цих текстах. Ми враховували контекст та специфічність кожного терміну у відповідності до конкретної галузі.

Для кількісного аналізу ми використовували статистичні методи, які дозволили нам визначити частотність вживання та розподіл ключових термінів у наукових і технічних текстах. Ми вивчали, як часто певні терміни зустрічаються в залежності від галузі знань та контексту.

Науково-технічна лексика була класифікована за галузями знань, що допомогло визначити специфічність лексики в кожній галузі.

Один із важливих аспектів нашого дослідження - це класифікація науково-технічної лексики за галузями знань. Ми визначали, які терміни є характерними для конкретних дисциплін, і групували їх відповідно до цих дисциплін.

Методологія, яку ми використовували у розділі 2, дозволила нам систематично досліджувати науково-технічну лексику в сучасній китайській мові, аналізувати її вживання та класифікувати за галузями знань. Це створило основу для подальшого дослідження та розуміння важливості цієї лексики в контексті сучасних наукових та технічних досягнень.

Інтернет та глобалізація мають великий вплив на еволюцію та розширення китайської науково-технічної лексики. Терміни, такі як "云计算" (хмарне обчислення), стають загальноживаними завдяки глобальному впливу.

Науково-технічна лексика постійно розвивається та адаптується до сучасних вимог та технологічних досягнень. Наприклад, введення нових термінів, таких як "人工智能" (штучний інтелект), свідчить про постійну еволюцію лексики.

Усі ці аспекти дослідження вказують на важливість науково-технічної лексики в сучасному китайському суспільстві та її постійний розвиток. Використання цієї лексики відображає наукові досягнення та технологічний прогрес Китаю, сприяючи спілкуванню та обміну інформацією в глобальному контексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Азарова, Л. Є. (1999) Термінологія та її сучасний стан розвитку. *Типологія мовних значень у діахронічному і зіставному аспектах*: Зб. наук. пр. Донецького держ. ун- Вип. 2. – 98 с.
- Азарова, Л. Є. (2003) Словоскладання й основоскладання в мовній терміносистемі. *Науковий вісник Волинського державного університету ім. Лесі Українки*, 12. – 76с.
- Азарова, Л. Є. *Загальні тенденції розвитку науково-технічної термінології*. Київ: 1995. Вип. 2.
- Гончаренко, О. М.(2015). Іншомовні запозичення у сучасній китайській мові в контексті глобалізації. *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 1. Київ:
- Гончаренко, О. М.(2015). Професіоналізми та жаргонізми торгово-економічної сфери сучасної китайської мови. *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 1. Київ: Вид-во "Основи"
- Зарицький М. С. (2007) *Стилістика сучасної української мови*. Київ: ВКСР.
- Ільченко О. М. (2002) *Етикет англomовного наукового дискурсу: монографія*. Київ: ІВЦ «Політехніка».
- Калашник Л. С. (2007) Методичні рекомендації з курсу «Теорія та практика перекладу (китайська мова)» Харків: Вид-во ІВЦ «Політехніка».
- Комова М. (2010). Творення термінів соціальної комунікації. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології», 675, 115-120.
- Ковалик І. І. (1969) Логіко-лінгвістична концепція технічної термінології у слов'янських мовах. *Вісн. Львів ун-ту*, сер.112-126.
- Костюк А. В. (2014) *Емоційний інтелект та шляхи його розвитку*. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Психологічні науки. Вип. 2(1), 85-89.
- Мацько Л. І., Мацько О. М. (2003) *Риторика*. Київ: Вища школа.
- Мацько Л. І. (2003) *Стилістика української мови*. Київ: Вища школа.

- Мурашевич К. Г. (2013) *Вступ до східної філології*. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет".
- Ніколаєва А. О. (2002) Структурно-семантична характеристика термінології програмування, комп'ютерних мереж та захисту інформації Харків: Вид-во "НТУ "ХП"
- Пилинський М. М. (1976) *Мовна норма і стиль*. Київ: Наукова думка,
- Панько Т. І., Качан І. М., Мацюк Т. П., *Українське термінознавство* (1994) Львів.
- Ситник І.В. (2020) Дискурс у китайській лінгвістиці: огляд наукових праць. «Актуальні питання гуманітарних наук» Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка 156-160 с.
- Ситник І.В. (2020) Дискурс в сучасній лінгвістиці. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету 123-126 с.
- Ситник І.В. (2021) Особливості створення корпусу текстів підручників китайської мови початкового рівня. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика..Том 32 (71), № 5, ч. 2. С. 35-41.
- Ситник І.В. (2021) *Лінгвостатистичний аналіз лексики китайськомовного дискурсу*. Science and Education a New Dimension. Philology 64-67с.
- Ситник І.В., Ісаєва Н.С. (2022) *Квантитативні характеристики лексичного складу підручників китайської мови початкового рівня*. Сходознавство.. № 89. С. 207-226.
- Самусенко, О. М. (2018) Лексичні мінімуми з української мови як іноземної: основні підходи до укладання. Мовні і концептуальні картини світу, 144–150.
- Черненко І. (2010) Антономічні відношення в українській термінології туризму 183—186 с.
- Чабаненко В. А. (2011) *Основи мовної експресії*. Київ: Вища школа, 2004. 15 с.
- Шевченко О. М. *Основи ділової комунікації*. Китайська мова (вищий рівень). Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 120 с.

Ярхо А. В. (2010) Референціальний хеджинг як стратегія етикетизації у дискурсі англомовної науково-дослідницької статті: онтрактивний аналіз. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна., 82–90 с.

外来词汇对中国语言文化的影响/修刚主编。 - 天津：天津人民出版社，2011年，第75页。

外来词汇对中国语言文化的影响/修刚主编。 - 天津：天津人民出版社，2011年，第77页。

Chao Yuan Ren. *A Grammar of Spoken Chinese*. Berkeley, 1968. – 241с.

Cristal D. (2004), *The Language Revolution*. - Cambridge: Pony Press

赫琳. 现代汉语语法概说. 金盾出版社, 2009. –198с.

.陈洁等, 俄汉语言对比与翻译, 上海, 上海外语教育出版社, 2006

万红著. 当代汉语的社会语言学关照：外来词进入汉语的第三高潮和港台词语的北上//天津：南开大学出版社，2007。 272页。

吕叔湘. 现代汉语八百词：增订A /吕叔湘. — 北京：商务印书馆，2016. 760

王力. 文集. 第二卷. 中国现代语法 / 王力. — 山东教育出版社，1986. 568 页.

王力. 王力文集. 第一卷. 中国语法理论 / 王力. — 山东：山东教育出，1984. 543 页.

王力. 王力文集. 第十六卷. 语言理论. 中国语言学. 古汉语概论. 语法理页. 汉俄分类词汇手册. 北京，2011. 345页.

经贸中级汉语口语上册. 北京，2007. 128页.

论. 古汉语语法. 现代汉语语法 / 王力. — 山东：山东教育出版社，1990. - 553 页.

司马迁。史记。 - 上海：中华书局，2008。 - 3356 页。

张培华, 李德明。幽默 中西文化交流与社会进步 - 为纪念林语堂先生诞辰 100 // 山西大学学报 (哲学社会科学版), 1996。 - 第140 页。 83

方传余。言语幽默语用策略研究。 - 北京：北京师范大学出版社，2010。 - 212 页。

王泱, 汪景寿, 藤田香。中国相声史。北京: 北京燕山出版社, 1995。 - 356 页。

Thompson G. (2009) *Systemic-functional grammar. Key ideas in linguistics and the philosophy of language* / ed. by S. Chapman, Ch. Routledge. Edinburgh: Edinburgh University Press., – 253c.

Shi Youwei. (2013) *Loanwords in Chinese*. Beijing: Commercial Press. 239 p.

Ahmad K. (2006) “*Metaphors in the Language of Science?*” in Gotti, M. & Vijay Bhatia (eds.). *New Trends in Specialized Discourse Analysis*.. Bern: Peter Lang, 197-220.

Fanego T., Rodriguez-Puente P. (Eds.). (2019) *Corpus-Based Research on Variation in English Legal Discourse*. *Applied Linguistics*, 40(5).. Retrieved from <https://doi.org/10.1093/applin/amz052>.

Swales J. M. (1990) *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*.. Cambridge: Cambridge Applied Linguistics.

Sandrine Zerbib. "*Chinese Lexicography: A History from 1046 BC to AD 1911*"

Judith A. M. Irvine i Susan Ervin-Tripp. "*The Structure of Chinese Lexicon*"

Xigui Qiu. "*Chinese Language and Culture: A Forgotten Heritage*"

Leech G. (1983) *Principles of pragmatics*. L.; N.Y.,. – 174c.

Li Ch., (1981) *Thompson S. Mandarin Chinese: A Functional Reference Grammar*. Berkeley. – 236 c.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРОВАНОГО МАТЕРІАЛУ

1. "Chinese for Science and Technology" Da-wen Sun URL:
<https://press.princeton.edu/books/paperback/9780691250694/intermediate-reader-of-modern-chinese>
2. "Chinese-English Glossary of Scientific and Technical Terms" URL:
<https://www.cjk.org/data/chinese/technical/chinese-english-database-technical-terms/>
3. Basic Written Chinese Practice Essentials URL:
<https://www.kobo.com/us/en/ebook/basic-written-chinese-practice-essentials-2>
4. Dictionary of Science and Technology URL:
<https://www.sciencedirect.com/book/9780444416490/dictionary-of-science-and-technology>

ДОДАТКИ

Додаток А

Фрагмент словника «Новий практичний курс китайської мови» 《新实用汉语课》

(сто найчастотніших слів)

Ранг	Слово	Абсл. част.
1	的	1068
2	我	734
3	了	646
4	是	587
5	不	466
6	你	430
7	一	324
8	有	269
9	在	253
10	好	251
11	这	231
12	林娜	226
13	也	223
14	都	221
15	就	215
16	很	214
17	大为	213
18	我们	211
19	去	203
20	个	194
21	还	193

22	马	185
24	说	177
24	丁力	177
24	波	177
26	得	176
27,5	王小云	171
27,5	宋华	171
29	您	163
30	中国	159
31,5	他	156
31,5	他	156
33	来	143
34	你们	139
35	吗	130
36	人	129
37	看	128
38	多	123
39	想	115
40	和	114
41	她	108
42	什么	105
43	现在	104
44	对	102
45	没有	99

46	他们	96
47,5	吃	95
47,5	到	95
49	吧	92
50	呢	91
51	能	87
52	工作	86
53	上	85
54	跟	84
55,5	大	83
55,5	过	83
57	那	82
58	老师	76
59,5	啊	76
59,5	钱	76
61,5	着	74
61,5	会	74
63,5	给	72
63,5	把	72
65,5	喜欢	71
65,5	地	71
68	太	70
68	天	70
68	怎么	70
70	自己	66

71	买	65
72	做	63
74	时候	61
74	比	61
74	真	61
76,5	可是	59
76,5	可以	59
78,5	知道	58
78,5	陆雨平	58
81,5	年	56
81,5	又	56
81,5	问题	56
81,5	家	56
84	里	55
85	两	54
87,5	几	50
87,5	种	50
87,5	很多	50
87,5	哪儿	50
90	从	49
91,5	北京	48
91,5	件	48
95	张	47
95	这儿	47

Класифікації іменників КПД (початкового рівня)

<p>1. 具体事务 Конкретний предмет</p> <p>1.1. 生物 Істота</p> <p>1.1.1. 人 Людина</p> <p>1.1.1.1. 个人 Особа:</p> <p>1.1.1.1.1. 人, 性别 Особа. Стать: 人 <i>особа</i> (403), 姑娘 <i>панна</i> (56), 先生 <i>пан</i> (49), 小伙子 <i>юнак</i> (46), 妇女 <i>жінка</i> (32), 小姐 <i>юнка</i> (32), 女孩子 <i>дівчинка</i> (27), 男人 <i>чоловік</i> (15), 女人 <i>жінка</i> (12), 男孩子 <i>хлопчик</i> (12), 男子 <i>чоловік</i> (1), 女士 <i>пані</i> (1).</p> <p>1.1.1.1.2. 年龄 Вік: 年轻人 <i>молода людина</i> (15), 老人 <i>людина похилого віку</i> (13), 小孩子 <i>дитина</i> (4), 小孩儿 <i>дитина</i> (2), 小子 <i>хлопчик</i> (2), 男子汉 <i>дорослий чоловік</i> (1), 大人 <i>дорослий</i> (1), 青年人 <i>молода людина</i> (1).</p> <p>1.1.1.1.3. 体格 Зовнішність: 病人 <i>хворий</i> (18), 聋哑 <i>глухонімий</i> (2), 残疾人 <i>інвалід</i> (1), 盲人 <i>сліпий</i> (1).</p> <p>1.1.1.1.4. 职业 Професія: 老师 <i>вчитель</i> (311), 教授 <i>професор</i> (47), 服务员 <i>офіціант</i> (34), 司机 <i>водій</i> (31), 医生 <i>лікар</i> (21), 警察 <i>поліцейський</i> (21), 售货员 <i>продавець</i> (20), 师傅 <i>майстер</i> (17), 营业员 <i>продавець-консультант</i> (17), 大夫 <i>лікар</i> (15), 校长 <i>директор школи</i> (11), 律师 <i>юрист</i> (10), 演员 <i>актор</i> (8), 记者 <i>журналіст</i> (7), 作家 <i>письменник</i> (7), 理发师 <i>перукар</i> (7), 厨师 <i>повар</i> (6), 科学家 <i>науковець</i> (6), 中国通 <i>сінтолог</i> (5), 讲解员 <i>лід</i> (5), 教师 <i>викладач</i> (5), 心理学家 <i>психолог</i> (5), 导演 <i>режисер</i> (5), 家教 <i>репетитор</i> (4), 秘书 <i>секретар</i> (4), 哲学家</p>

філософ (4), 导游 *екскурсовод* (3), 护士 *медсестра* (3), 诗人 *поет* (3), 修理工 *ремонтник* (3), 航天员 *космонавт* (3), 官 *чиновник* (2), 园艺师 *садівник* (2), 书法家 *каліграф* (2), 公务员 *службовець* (2), 文学家 *літературознавець* (2), 管理员 *адміністратор* (2), 歌手 *співак* (2), 外交官 *дипломат* (2), 导师 *наставник* (1), 推销员 *торговельний представник* (1), 钢琴家 *піаніст* (1), 编辑 *редактор* (1), 发明家 *винахідник* (1), 总统 *президент* (1), 副总理 *віцепрем'єр* (1), 志愿者 *волонтер* (1), 法官 *суддя* (1), 戏子 *актор* (1).

1.1.1.1.5. 身份 *Статус*: 学生 *учень* (79), 经理 *менеджер* (44), 留学生 *іноземний студент* (38), 工作人员 *працівник* (22), 大学生 *студент* (17), 老板 *керівник* (17), 领导 *керівник* (14), 职员 *працівник* (13), 研究生 *аспірант* (12), 丁克 *працююче подружжя без дітей* (9), 女主人 *домогосподарка* (8), 国王 *король* (8), 小学生 *учень початкової школи* (7), 工人 *робітник* (6), 女生 *студентка* (6), 乞丐 *жебрак* (6), 有钱人 *багач* (5), 独生子女 *єдина дитина* (5), 主人 *господар* (5), 班长 *староста групи* (4), 班主任 *класний керівник* (4), 头儿 *голова* (4), 弟子 *учень-послідовник* (4), 师母 *дружина наставника* (4), 总经理 *головний директор* (3), 读书人 *читач* (3), 角色 *дійова особа* (3), 主任 *керівник* (3), 皇帝 *імператор* (3), 专家 *експерт* (3), 博士 *доктор наук* (2), 游人 *турист* (2), 穷人 *бідняк* (2), 正常人 *звичайна людина* (2), 新娘 *наречена* (2), 红人 *фаворит* (2), 双职工 *працююче подружжя* (2), 代表 *представник* (2), 教练 *тренер* (2), 富人 *багач* (1), 男生 *студент* (1), 大器 *велика людина* (1), 独生女 *єдина донька* (1),